

navrženo/nepostaveno²

Diplomová práce

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze

Ústav navrhování II
LS 2024/2024

Autor
Karolína Myšková

Vedoucí práce
Ing. arch. Štěpán Valouch

Odborný asistent
Ing. arch. Jan Stíbrál

1.úvod

2.1.teorie sídlišť

historie sídlišť
typologie struktur
zastavěné horizontální plochy
zastavěné vertikální plochy
nezastavěné horizontální plochy
nezastavěné vertikální plochy
typologie konstrukčních systémů
témata sídlišť
hodnoty a problémy
možnosti rozvoje
reference

2.2. Jižní Město

údaje v číslech - statistika
celková situace
historie
charakter sídliště
VVÚ ETA
procházka od metra k metru

3.analýzy

swot analýza
širší vztahy
územní plán
kompozice - plochy linie body
dopravní infrastruktura 1
dopravní infrastruktura 2
doprava v klidu
zelená infrastruktura 1
zelená infrastruktura 2
technická infrastruktura
majetkové vztahy
správa
výšková analýza
slepé štíty a nízké objekty
občanská vybavenost 1
občanská vybavenost 2
plány a záměry
problémová mapa

4. návrh

situace
půdorysy
řezy
pohledy
vizualizace

5. zdroje

1.úvod

Alexander Gronsky_Pastoral I_2009 - 2012

1.1. pojem „plocha“

Plocha je dvojrozměrný pojem. Je to povrchová část, oblast, rozsah, prostor, vyhrazené místo, prázdno. Plocha je jak horizontální, tak vertikální. Může být i šikmá. Je to rovina. Etymologicky pochází slovo od termínu „ploska“. Anglickými ekvivalenty jsou „surface“ nebo „area“.

Plochami se zabývá územní plánování ve formě regulačních a územních plánů. Plochy diktují jaké využití má ta, či ona zemská plocha mít. Regulační plány pak mohou udávat mantinely budoucí zástavbě a jejím vnějším objemům, definovaným jak svislými plochami fasád, tak šikmými plochami střech, nebo obecně horizontálními zastavěnými plochami.

V urbanismu, v analogii k bodu a linii, je plocha statická a koncentrovaná. Plochou je náměstí, park, hřbitov, veřejný prostor, prázdno v městské struktuře. Plochou je dominanta, akropole, návrší, hradiště. Plochou může být čtvrť a docházková vzdálenost jako poloměr dané oblasti. V krajině jsou to pak ostrovy, lesy, remízky, vodní plochy a mnohé další ekosystémy. Proměnnou plochou v čase je i záplavová oblast. Plochou je brownfield, proluka, výsledek bourání. Brakové prostory, kterými jsou například dopravní brýle, vnitřky kruhových objezdů a mnohé další prostorově objemné zóny dopravní infrastruktury. Odstupové vzdálenosti jsou plochou, kterou je třeba dodržet. Architektonická tvorba je delegovaná plošnými normativy.

V architektonickém navrhování jsou jasně vymezené minimální plochy místností. Dle typu konstrukce jsme staticky omezeni z hlediska rozponů. K počtu bytů jsou připisovány počty parkovacích míst. Doprava v klidu je prostorově velmi náročná. Objekty občanské i jiné vybavenosti představují velké areály, např. školy, nemocnice, nákupní centra, letiště, sportoviště.

Fasády domů reflektují obraz domu a zároveň dotvářejí veřejný prostor města a krajiny. Umožňují celek lépe číst, a to na základě hierarchie rubu a líce. Mohou být otevřené, nebo uzavřené, městotvorné či ne. Mohou být obývané lodžemi. Někdy bývají uměle zafixované v čase a tvoří kulisy historického jádra města. Nebo také slouží jako reklamní podklad a podílí se na vizuálním smogu.

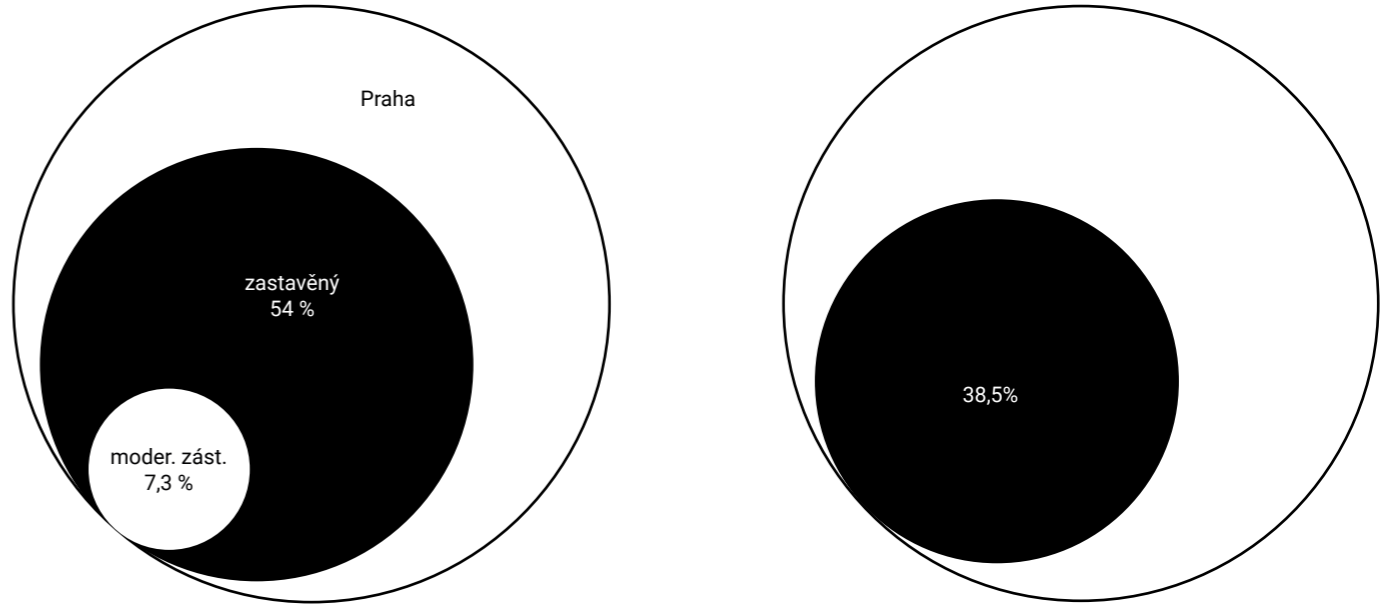
1.2. sídliště

V předdiplomu se zabývám stále aktuálním tématem českých sídlišť. Jedna třetina české populace žije na sídlištích. V Praze je to až 38,5 % obyvatel. Zároveň modernistické celky představují 13,5 % celkové zastavěné plochy hlavního města. V Česku máme pravděpodobně největší koncentraci panelových sídlišť v celé Evropě a řada z nich je velmi kvalitních po urbanistické i architektonické stránce. Narozdíl od sousedů v Německu nejsou u nás památkově chráněná a není o ně zdaleka tak dobře pečováno.

Touto prací chci přispět k ještě silnějšímu povědomí o možnostech, potenciálech, rizicích a perspektivách sídlišť v Česku. Po stručném úvodu a historii sídlišť v České republice představím hlavní problémy sídlišť a vyjmenuji možné směry, kterými se vydat dále. Vše bude podloženo tuzemskými i zahraničními referencemi. Na závěr představím vybrané sídliště, kterým se budu nadále zabývat.

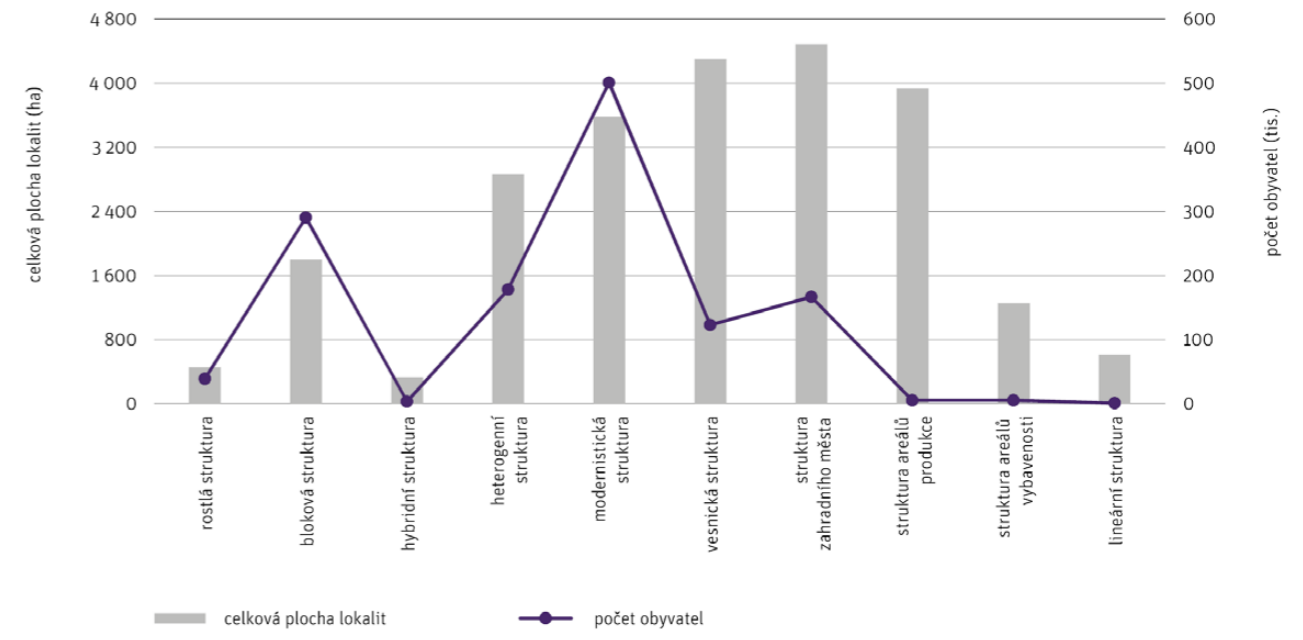
2.1. teorie sídlišť

Rozloha Prahy: 496 km²
 Plocha zastavěných stavových lokalit: 267,61 km²
 Modernistická struktura: 36 km²

Počet obyvatel Prahy: 1,3 mil.
 Obyvatelé modernistické struktury: 500 tis.

3.1.2.1 Celkový počet obyvatel v lokalitách a celková velikost lokalit podle struktury ve vystavěném prostředí města
 IPR Praha 2020 / data: IPR Praha 2020, ČSÚ 2020

PROTOSÍDLIŠTĚ

Malé okrsky dvouletkových sídlišť byly prostorově srostlé s městem, ctící předválečný funkcionalistický řádkový urbanismus. Jednalo se o menší zděné objekty se sedlovou či valbovou střechou, realizované tradičními technologiemi. Typizované byly většinou okna a dveře. Charakterizuje je architektonická strohost a to jak v exteriéru, tak v interiéru.

*Pražské sídliště Solidarita
Labská kotlina v Hradci Králové*

SOCIALISTICKÝ REALISMUS

„Ansámblы“ měly jednotnou výškovou hladinu od 4 do 8 podlaží a „zámečké“, symetrické, urbanistické kompozice. Byly zděné s typizovanými prvky. Dekor reflektoval jak lidové umění, sovětskou tradici, tak renesanci. Veřejný prostor byl často vybaven uměleckými díly v čele se vstupními reliéfy nad vchody.

*Ostravská Poruba
G40 (Sottwaldov - 40 bytů) ve Zlíně,
první panelový dům v ČR, z roku 1953.
Babybo*

EXPERIMENTÁLNÍ SOUBORY

Začátky prefabrikace a panelů v Česku. Urbanismus stále důsledně zónuje a vychází z Athénské charty. Panelové domy mají různé výšky a objemy. Jsou doprovázené nižšími objekty občanské vybavenosti. Mají ploché střechy a objevují se lodžie i balkóny. Pečlivě se řeší jak veřejný prostor mezi objekty, tak interiér pomocí skladebného nábytku.

*Pražské sídliště Invalidovna
Hotelový dům EXPO*

*Pražské sídliště Ďáblice, představováno jako nej sídliště v hlavním městě.
Hotel Krystal z pražských Petřin. →*

HUMANISTICKÁ SÍDLIŠTĚ

Společně s Pražským jarem je i výstavba sídlišť svobodnější a krásnější. Usiluje se o citlivé zasazení do krajiny a eleganci hmoty objektů. Pracuje se s kompozicemi a různými výškami. Fasády jsou vrcholně funkcionalistické. Nejdůležitější je horizontalita podpořená pásovými okny a průběžnými parapety. Domy mají průchozí parter a jakoby se vznášely na Corbusierovských pilotech. Parter je zvýrazněn keramikou a veřejný prostor je oživen sochami a fontánami. Část rozpočtu stavby byla věnována umění. Střešní pergoly simulují pobytovou střechu a schovávají vyústění výtahových šachet. Opláštění je čisté a minimalisticky bílé v jemných pískových tónech.

TECHNOKRATICKÁ SÍDLIŠTĚ

Normalizace upřednostnila kvantitu nad kvalitou. Prvkovou typizací nahrazuje spíše objemová. Kopírují se projekty a dispozice. Vznikají megalomanská sídliště na periferiích měst jevící se jako městské hradby. Funkcionalistický urbanismus nahradil ten jeřábový, kvůli ekonomizaci výstavby. Objevují se též první kritiky sídlišť.

*Pražské sídliště Jižní město
Pražské sídliště Prosek*

POSTMODERNÍ SÍDLIŠTĚ

V reakci na předchozí období se vracíme k tradičnímu urbanismu s hierarchizací veřejného prostoru. Kompozice připomínají blokovou strukturu. Vznikají také superstruktury na periferiích. Je zde snaha pracovat s barvami a zdobnějším prvky.

*Pražské sídliště Barrandov
Nákupní středisko na Lužinách od Aleny Šrámkové.*

40.léta

50.léta

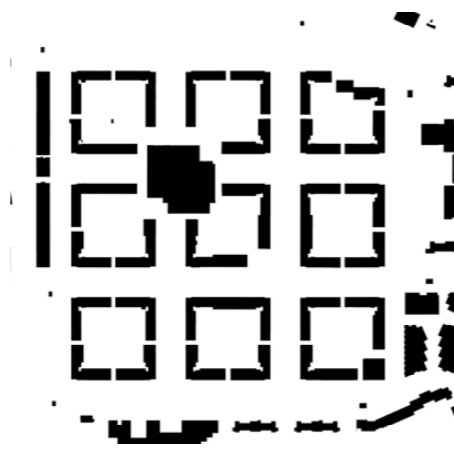
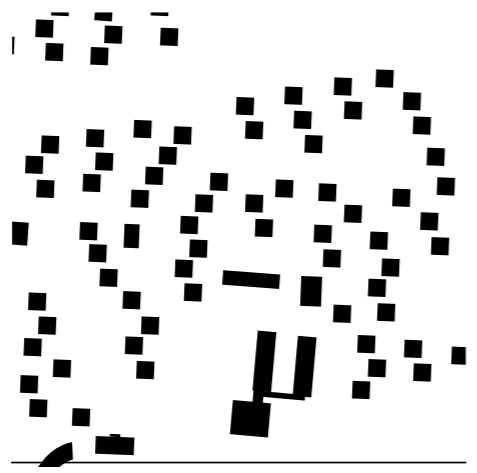
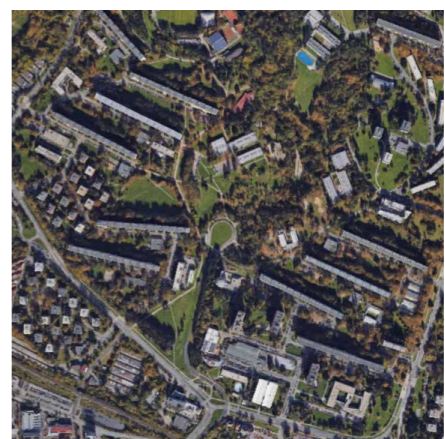
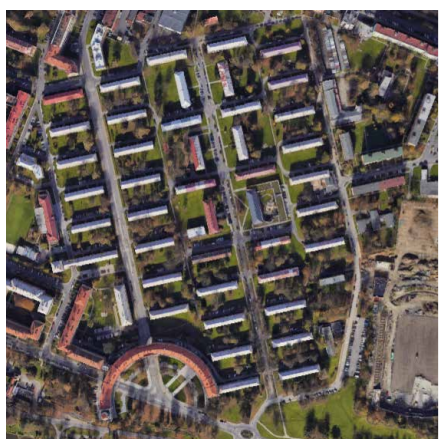
50.léta

60.léta

70. -80.léta

80. -90.léta

sídlištní struktury

ŘÁDKY
1 Sídliště Poruba, Ostrava
2 Sídliště Solidarita, Praha

POLE
1 Sídliště Ďáblice, Praha
2 Sídliště Žabovřesky, Brno

PSEUDOBLOKY
1 Sídliště Poruba, Ostrava
2 Sídliště Velká Ohrada, Praha

SUPERBLOKY
1 Sídliště Ďáblice, Praha
2 Sídliště Lužiny, Praha

VOLNÉ KOMPOZICE
1 Sídliště Lesná, Brno
2 Sídliště Modřany, Praha

VELKÉ KOMPOZICE
1 Sídliště Nové Butovice, Praha
2 Sídliště Jižní město, Praha

Jedná se o nejstarší formu, která rozrušuje tradiční městskou zástavbu. Většinou se skládá z bytových domů deskového typu. Její zastoupení najdeme napříč všemi fázemi výstavby panelových sídlišť.

Pole věžových a bodových domů se často vyskytuje jako doplnění ostatních struktur panelového sídliště. Jen ve výjimečných případech ho lze najít jako dominující. Bodové domy jsou většinou rozmístovány v řádcích či polích, v některých případech jsou organizovány organicky bez jasné vodící geometrie.

Tento typ struktury se u nás vyskytuje primárně v socialisticko-realistické fázi a v postmoderní fázi. Jedná se o návrat k původní tradiční typologii bloku, který však na rozdíl od tradičního bloku uvnitř svírá plochu s charakterem veřejného prostoru, nikoliv soukromého či polosoukromého.

Typ superbloků nejčastěji vznikl ve vrcholné fázi sídlištní zástavby. Jedná se o specifické struktury, kde je budovou jasně určený silný a zřetelný prostorový koncept. Zástavba bývá často měřítkově vychýlena a jednotlivý blok vytváří ucelenou jednotku, která není závislá na klasickém systému uliční sítě.

Volné kompozice vznikaly v rámci vrcholné fáze sídlištní výstavby (1), kde se rozvíjela myšlenka zástavby volně rozmístěné v parkově upraveném terénu. Zároveň se vyskytují i v technokratické fázi (2) v podobě menších a větších celků. Jedná se o seskupení domů různých proporcí a řazení bez jasněho jednotčitého systému. Budovy jsou provázány abstraktně pojatým kontinuálním veřejným prostorem bez systematické hierarchie.

Jedná se o volnou kompozici, která je však většího měřítka. Prostorová organizace sídliště je často podřízena hmotové kompozici v měřítku čtvrti nebo lokality. Jde o složité kompozice v různých obměnách (rohové tvary, křížové kompozice (2), zalamané dlouhé desky (1), atd.) Tento typ sídliště vznikl primárně v pozdní vrcholné fázi nebo fázi technokratické.

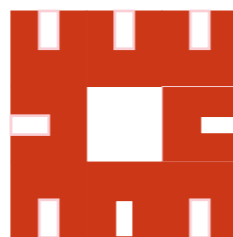
CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
jednoduchá a pravoúhlá geometrie
repetitivní skladba deskových domů
řazení podél vodící linie
stejná orientace budov

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
bodové/věžové domy
seskupení

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
polouzavřená struktura („bloková zástavba“)

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
velké měřítko
nezávislá ucelená jednotka
čitelný prostorový koncept

zastavěné horizontální plochy

BODOVÉ A VĚŽOVÉ BYTOVÉ JEDNOTKY

FUNKCE
převážně bydlení, zřídka obchodní parter

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
součástí skupiny
nejasný vstup
orientace na všechny strany
nižší počet vstupů
ovlivnění veduty

CHARAKTER BLOKU

FUNKCE
vyšší podlažnost - převážně bydlení
nižší podlažnost - občanská vybavenost

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
pevná urbánní struktura
složeno z jednotlivých sekcí
vymezený veřejný protor „uvnitř a vně“
důležitost šířky a orientace sekcí
vertikální vrstvení
poměr zastavěné a nezastavěné plochy

DESKOVÝ DŮM - SCHODIŠŤOVÝ

FUNKCE
převážně bydlení, zřídka obchodní parter

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
vyšší počet vstupů
důležitá orientace a organizace vůči veřejnému prostoru
„tvorba hradby města“
tvorba uliční fronty
většinou neprostupný

DESKOVÝ DŮM - CHODBOVÝ

FUNKCE
převážně bydlení, zřídka obchodní parter

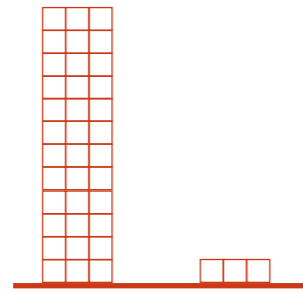
CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
nižší počet vstupů
důležitá orientace a organizace vůči veřejnému prostoru
„tvorí hradby města“
tvorí uliční frontu
většinou neprostupný

DESKOVÝ DŮM - PAVLAČOVÝ

FUNKCE
převážně bydlení, zřídka obchodní parter

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
nižší počet vstupů
často jen jeden soliterní dům
důležitá orientace a organizace vůči veřejnému prostoru
tvorí uliční frontu
většinou neprostupný

zastavěné vertikální plochy

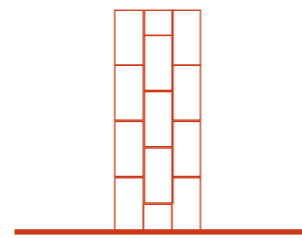

BODOVÉ A VĚŽOVÉ BYTOVÉ JEDNOTKY

FUNKCE
převážně bydlení, zřídka obchodní parter, v menším měřítku technická vybavenost

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY

součástí skupiny
nejasný vstup
orientace na všechny strany
snížení počtu vstupů
ovlivnění veduty
dominanta v souboru

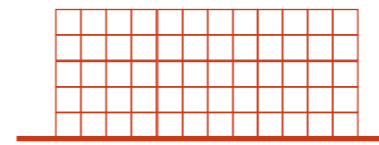

MEZONET

FUNKCE
převážně bydlení, zřídka obchodní parter, koldům

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY

propis dispozic do členení a struktury-fasády
většinou deskový typ domu

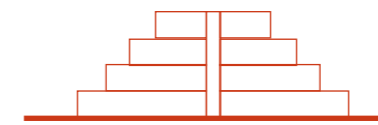

JEDNOTKY DESKOVÉHO TYPU

FUNKCE
převážně bydlení, hotelový dům, koldům, obchodní parter

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY

součástí skupiny
důležitá orientace a organizace vůči veřejnému prostoru
ovlivnění veduty
„tvorba hradby“

TERASOVÝ DŮM

FUNKCE
převážně bydlení

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY

důležitá orientace a organizace vůči veřejnému prostoru
jednotlivé domy na sídlišti
větší propojení s veřejným prostorem

PAVILONOVÝ DŮM

FUNKCE
dům služeb, občanská vybavenost (typicky ZŠ, MŠ, SŠ), kulturní dům

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY

nízká podlažnost
horizontální charakter
definování prostoru na „uvnitř“ a „vně“
komunikace s parterem
více vstupů
možnost vnitřní prostor veřejnosti zpřístupnit/zcela uzavřít
kontrastní k vysokopodlažní bytové zástavbě

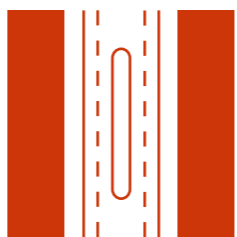
nezastavěné horizontální plochy

BOD (UZEL)

FUNKCE
křižovatka, místa setkávání (zastávka)

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
centrum dění
potenciální kolize
koncentrovanost
významný předěl

LINIE

FUNKCE
silnice, parkovací pruhy (zálivy), pěší cesty, zelené pásy, izolační pásy

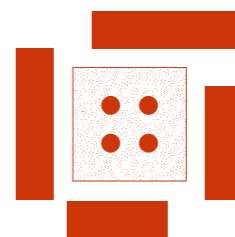
CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
směrodatný
určující pohyb
rovinaté bez výškového rozdílu
vytváří hranice a rozhraní ploch

ZPEVNĚNÁ PLOCHA

FUNKCE
náměstí, parkovací plochy

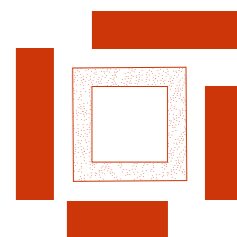
CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
místo pro setrvání
jednotné
rozlehlé

NEZPEVNĚNÁ PLOCHA

FUNKCE
zelené plochy, zelený park, vodní plocha

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
pláně
veřejné - neudržované
prázdná mezi deskami

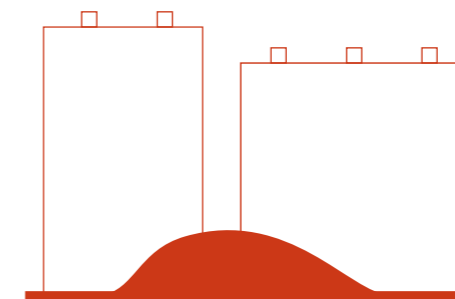

PLOCHA

FUNKCE
hřiště

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
často katalogové nejlevnější řešení
oplocené

nezastavěné vertikální plochy

SOLITER

FUNKCE
strom solitér, socha

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
akcent na veřejný prostor
obklopeno prázdnem

LINIE

FUNKCE
alej, zábradlí, ploty, řada veřejného
osvětlení

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
bariéry veřejné/soukromé
bariéry veřejné/veřejné
podél deskových domů
rozhraní ploch
často špatná volba měřítka objektu/stro-
mu

PEVNÁ PLOCHA

FUNKCE
svah, val, terén

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
vytvořené kopce ze zeminy pozůstatky po
stavbě
umělecké zásahy
vyhlídkové body

ZELENÁ PLOCHA

FUNKCE
háj

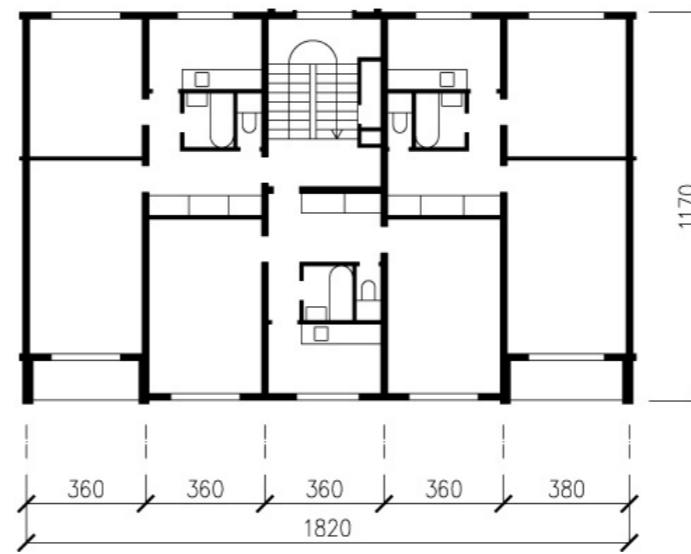
CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY
minimální výskyt v sídlišti
neudržované - nepřehledné
málo osvětlené

konstrukční systémy

G

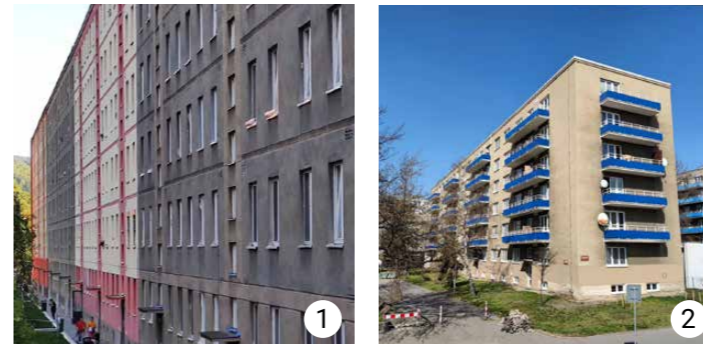
1 G40
2 G57

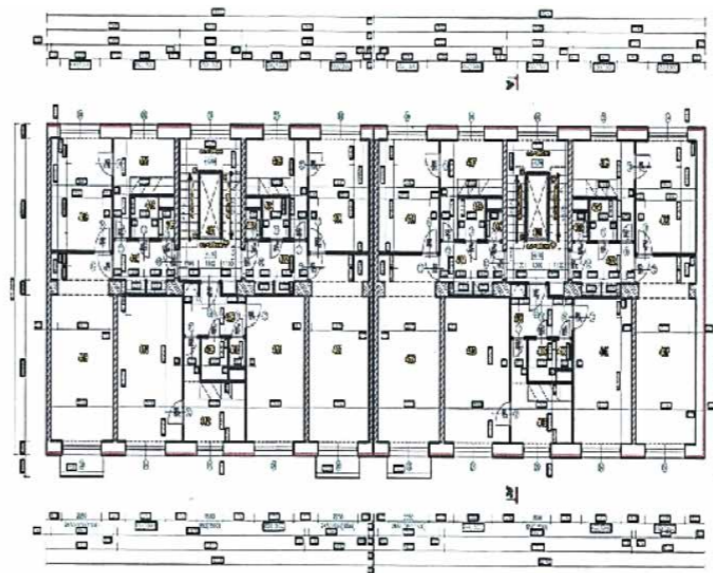
V rámci konstrukčního systému G se postavil první panelový dům v ČR a to G40. Jde o systém vynalezený ve Zlíně (dříve Gottwaldově), který se později dostal i do jiných měst - Přerov, Praha (sídliště Zelená Liška). Vyrobito se více systémů tohoto typu (G32, G40, G57, G55, B60 (Brněnská verze), atd.), ale nejčastěji stavěný po prototypu G40 byl prototyp G57.

G57 byl zprvu stavěn pouze jako trojdům, později se začala stavět i větší měřítka. Jedná se o schodišťový bytový dům s 3-5 NP. Zde se ještě nevyskytovaly výtahy ale již měl lodžie (zapuštěné). Rozpon konstrukce je zpravidla 3,6 m a nosný systém je příčný s podélným vyztužením.

T 01-03 B

1 T03B
2 T03B

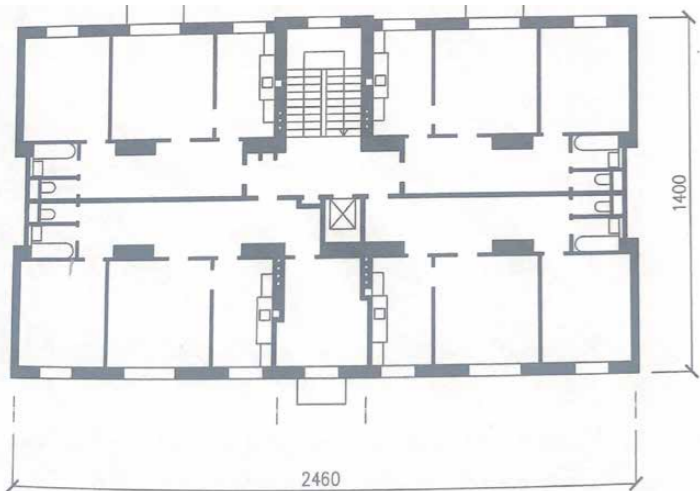
Série T 01-03 B vznikla na konci 60. let v návaznosti na zděný konstrukční systém T. Jednalo se již o bytový dům z blokopanelových desek. Tento typ bytových domů se stavěl v celorepublikovém měřítku. Rozdíl mezi jednotlivými typy je v počtu podlaží.

T15, T13

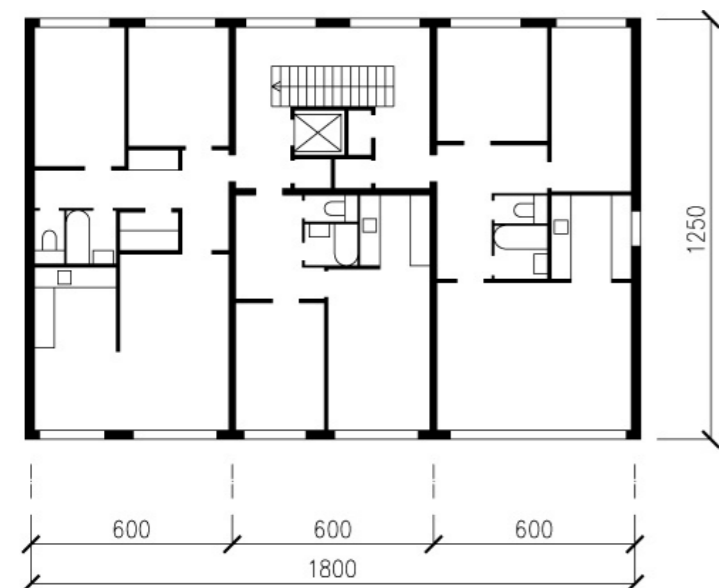

1 T13 - Adamov
2 T15/ T03B

V roce 1952 vznikl první Typizační sborník obsahující první konstrukční soustavu T u nás. Jednalo se o zděnou soustavu z klasických pálených cihel. Při výstavbě se používal klasický řemeslný postup a proto se od této výstavby postupně ustupovalo, jelikož rychlost výstavby neodpovídala požadavkům a bylo zapotřebí mnoho kvalifikovaných pracovníků. Vzhledem k dekorativním prvkům použitým na bytových domech (sgrafita a reliéfy (SORELA), pilastry, balustrády, vázy, atd.) byly i náklady vyšší, než bylo za dob socialismu požadováno. Domy tohoto typu mají sedlové a valbové střechy. Rozpony se pohybují od 4,2 m do 5,4 m (větší rozpony mají T16 a T22). Jedná se zpravidla o trojtrakt a podlažnost se pohybuje mezi 3-9 podlažími. Vyznamné typy: T13, T15, T16.

T06B, T08B

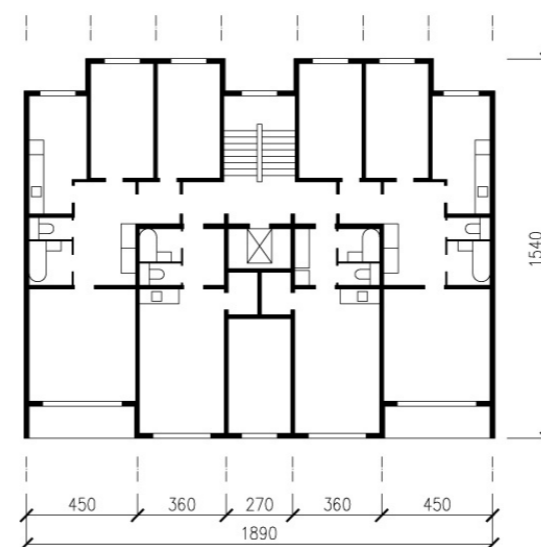
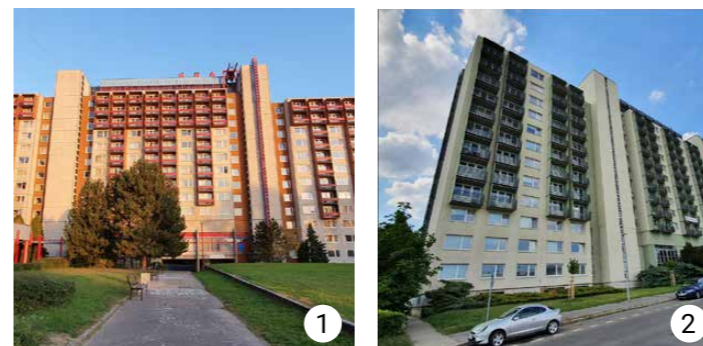

1 T06B
2 T06B

T06B - Jedná se o nejčastěji používanou soustavu v ČR, vyskytuje se však mnoho variant (desítky). Řada navazuje na soustavu G57 a přebírá rozpon 3,6 m a příčný nosný systém s podélným ztužením (může být i kombinovaný). Ačkoliv zde existují závazná pravidla, dalo se zde hojně experimentovat s obvodovými pláštěmi (celostěnné, parapetní) a s typy budov (deskový, bodový, lomený, atd.)

T08B - Tato soustava byla vyvíjena současně s T06B. Má rozpon 6 m což dovoluje uvnitř budovy rozmanité dispozice v buňce. Pro soustavu jsou typické řadové domy o třech modulech s 6-8 NP.

LARSEN-NIELSEN

1 LARSEN - NIELSEN
2 LARSEN NIELSEN

Jedná se o licencovanou soustavu kterou ČSSR zakoupilo v Dánsku na konci 80. let. Šlo ale pouze o licenci na výrobu těchto dílců. Její charakteristiky jsou podobné jako OP.1.21. Má horizontální pásy po obvodovém plášti a rozpony 2,7 m, 3,6 m a 4,2 m. Mimo konstrukční soustavu se domy stavěly se stejnými bytovými jádry, okny, výtahy, atd., jako u jiných soustav panelových domů. Tato řada panelového domu se stavěla pouze v Praze.

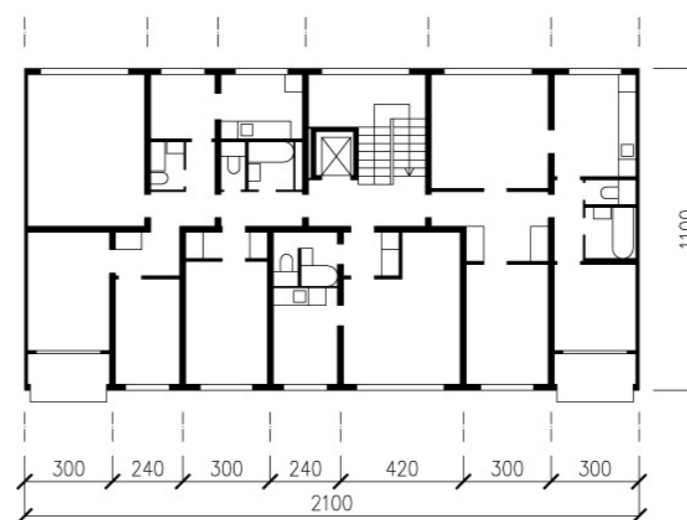
VVÚ-ETA

1 VVÚ-ETA, Jižní město 2
2 VVÚ-ETA, Jižní město 2

Od konce 70. let se začala stavět soustava VVÚ ETA, která navazuje na soustavu T08B. Jedná se o nové konstrukční soustavy (NKS), kde se již uplatňovaly dvouplášťové střechy, sendvičové obvodové zdi a nový typ oken (černé masivní těsnění). Dále měly NKS větší prostorovou tuhost díky stropním panelům, které byly svařované jak k nosným stěnám, tak k dalším stropním dílcům. Podle soustavy T08B byl zachován rozpon 6 m, ale přidala se i rozpon 3 m. Vyskytují se zde jak předsazené, tak plně zapuštěné lodžie. Výstavba této soustavy probíhala převážně v Praze a ve Střeďočeském kraji.

OP1.XX

1 OP1.21
2 OP1-21

Konstrukční soustavy tohoto typu jsou NKS, tudíž splňovaly nejnovější technická kritéria a prefabrikace tohoto typu již byla na vysoké úrovni. Má taktéž mnoho obměn s rozdílem v rozponu, výšce či typu. Má 3 typy rozponů a to 2,4 m, 3 m a 4,2 m. Podlažnost byla vždy sudá - 4, 6, 8 a 12 podlaží - s tím, že u 4 podlažních domů se nevyskytovaly výtahy. Vzniklo mnoho typů a většinou se lišily svým obvodovým pláštěm. Nejznámější jsou OP. 1.11., OP 1.21 a OP. 1. 13.

- 1 bydlení**

Nutnost rychlé odpovědi na poválečnou bytovou krizi byla hlavním důvodem výstavby sídlišť. Sídlíště byla koncipována jako plnohodnotné bydlení dostupné pro všechny. Dnes jsou sídliště považována za nejšetnější formu bydlení. Nestala se z nich ghetta, jako tomu je v případě západní Evropy. Mezi hlavní hodnoty bydlení na sídlišti patří hlavně pohodlí, vybavenost, dobré napojení na město, dostatek zeleně, ale také sociální heterogenita. Otázkou je do jaké míry jsou sídlištní byty atraktivní pro dnešní domácnosti. Je možné nabídnout pestřejší škálu dříve unifikovaných bytů? Jak představit obyvatelům dnešní standard soukromých venkovních ploch? Jak se od 50. let změnila sociální struktura sídlišť? A jak může gentrifikace a financionalizace ovlivnit budoucí vývoj těchto lokalit?
- 2 parkování (dopravní infrastruktura)**

Monofunkční celky sídlišť jsou většinou výborně napojené na centrum města. Obslužnost metrem a dalšími formami MHD z nich činí atraktivní místo k bydlení. Z hlediska dopravy v klidu je to více problematické. Během výstavby se nepočítalo s tak významnou automobilizací společnosti a dnes jsou parkovací plochy nedostačující. Často jsou i nevhodně řešené a zaplavují tak rozlehlý veřejný prostor mezi panelovými domy. Jaké je nejefektivnější a nejlevnější řešení? Jsou parkovací domy správnou cestou?
- 3 zelená infrastruktura**

Koncipované jako městské bydlení v zeleni, problém nastává v údržbě těchto nekonečných ploch. Plochy patří všem, ale zároveň nikomu, majetkoprávně městu. Bylo by vhodné plochy rozčlenit a hierarchizovat. Zelené plochy mají potenciál vnést do sídlišť život vytvořením platformy pro aktivity. Hodnotné jsou ale i přírodní plochy v blízkosti sídlišť, jako například přírodní rezervace. Jak se nejlépe starat o hodnotnou zeleň, využívat dešťovou vodu a zároveň plochy strukturovat?
- 4 občanská infrastruktura**

Jednotlivé okrsky sídlišť mají své mateřské a základní školy, polikliniky a také nákupní centra. Základní vybavenost zaujímají většinou nízkopodlažní objekty. Mnohé z těchto objektů však chátrají a po privatizaci nejsou využívány tak jako dříve. Stejně tak partery panelových domů jsou často mrtvé a bez života. Co s bývalými výměňikovými stanicemi? A co s piedestálem „paneláků“?
- 5 veřejný prostor**

Bydlení v parku, ve volné zeleni, má své výhody, ale i příliš veřejného prostoru škodí. Pokud není udržovaný, využíván a hierarchizovaný, stává se neuchopitelný a nebezpečný, těžko se v něm člověk orientuje. Když na to za komunismu nebyly prostředky a čas, je dnes třeba mu věnovat péči. Jaký by měl být podíl veřejných, soukromých a poloveřejných ploch na sídlištích? Jak číst veřejný prostor, z hlediska fasád objektů - rubu a líce?
- 6 vnější výraz domu**

Dnešní zateplování panelových domů by mělo respektovat dřívější výraz modernistických objektů a zároveň zaručovat energetický komfort obyvatelů. Vizualní stránka fasád by měla být regulována a přísně hlídána. I fasády objektů spoludotváří veřejný prostor a je třeba je řešit jako celek.
- 7 participace**

Je nutné zapojení obyvatel do dění na sídlišti, probudit u nich pocit sounáležitosti, zakládat spolky a iniciovat participaci. Pokud budou mít lidé vztah k jejich bydlišti, budou mít i větší motivaci o něj pečovat a aktivně ho využívat. Bylo by vhodné také zavést lokální správu na nižší místní úrovni.
- 8 rozhraní sídliště - město - krajina**

Byť jsou hlavními plasy sídlišť dopravní napojení na centrum a na přírodu, předprostory stanic metra nebo přístupnost do významných krajinných prostranství bývají často tristní. Panelová sídliště jsou kritizována pro svou monofunkčnost a uzavřenost. Je zde přitom potenciál navázat sídliště jak na městskou strukturu centra, tak na okolí krajiny. Posilnit „brány“ do sídliště, uzlové body a periferii s přechodem do krajiny. Popořít větší prolínání ploch.
- 9 paměť místa**

Některá sídliště jsou urbanisticky a architektonicky velmi kvalitní a nezaslouží si být odsuzována ani kvůli době ve které vznikly, ani kvůli jejich aktuálnímu stavu. Jejich budoucí rozvoj a případná revitalizace by měla ctít původní myšlenku, být autentická a citlivá. S tím jde ruku v ruce i větší informovanost o minulosti toho či onoho sídliště, důkladná analýza, už jen třeba ve formě banální studie barevnosti.
- 10 obraz sídliště**

Každé sídliště je svým způsobem originál a je možné je od sebe odlišit, což napomáhá také větší sounáležitosti obyvatel a spojení s místem ve kterém žijí. Je na místě vyzdvihnout hodnoty jednotlivých sídlišť. Zvýraznit modernistické rysy začleněním aktuálních požadavků a reflektováním současných témat.

hodnoty

- 1 **zeleň**
koncipované jako městské bydlení v zeleni, v opozici k tradičnímu městu, jsou sídliště nej-
udržitelnější formou bydlení
- 2 **lokalita**
sídlíště jsou situována v klidných, odlehlých oblastech s návazností na významné krajinné
lokality a přírodně rezervace a zároveň jsou skvěle napojené na centrum města
- 3 **dopravní infrastruktura**
atraktivita sídlišť spočívá v jejich snadné dostupnosti MHD a hlavně metrem, kdy člověk
může být do 15 minut v centru města
- 4 **občanská infrastruktura**
jednotlivé okrsky sídlišť mají své mateřské a základní školy, polikliniky a také nákupní cent-
ra, prvky základní vybavenosti zaujímají většinou nízkopodlažní objekty
- 5 **obyvatelstvo**
původně velmi pestrá sociální škála se v Česku udržela, byť se na sídlištích zabydlují hlav-
ně lidé ze střední třídy, nevznikají u nás vyčleněná ghetta, jako tomu je například v západní
Evropě
- 6 **cena**
sídlíště patří stále k dostupnějším formám bydlení, je tu ale riziko financionalizace

problémy

- 1 **statika**
postupné dožití budov si vynucuje jejich modernizaci, dožití je jak fyzické, tak morální,
mnoho objektů je třeba tepelně izolovat
- 2 **parkování**
veřejný prostor nebyl dimenzovaný pro takový objem aut, doprava v klidu je nedostačující a
nevzhledná
- 3 **veřejný prostor**
předimenzovaná a nehierarchizovaná volná plocha je často neudržovaná, neuchopitelná,
prostředí může působit nebezpečně, existuje malá sociální kontrola
- 4 **urbanistická struktura**
nesnadná orientace v prostoru je umocněna nelidským měřítkem
- 5 **monofunkce**
nedostatek pracovních příležitostí činí ze sídlišť během dne mrtvá místa, bez dějů, obyvatel-
ům chybí také kulturní vybavenost
- 6 **výraz domu**
nízká identifikace s domovem, objekty působí identicky a lhostejně
- 7 **dispozice**
„husákovo 3+1“ již není aktuální, dispozice nejsou adaptabilní

možnosti sídliště

- 1 demolice**
Hlavně na Západě dochází po druhé světové válce k bourání panelových sídlišť. Stejně tak tomu je ve Východním bloku Německa, kde jsou domy vybydlené, kvůli odchodu obyvatel na Západ. Demolice je nejbrutálnější a nejextrémější forma vypořádání se s panelovými sídlišti, která i symbolicky reprezentuje rozchod a odpor vůči komunismu a traumatizující minulosti.
- 2 recyklace panelů**
Německá stavební inženýrka Angelika Mettke se zabývá opětovným využitím stavebních prvků, tedy demontáží, inventúrou a následným znovupoužitím prefabrikovaných panelů. Je otázkou, do jaké míry je tato myšlenka reálná a proveditelná. Zda je možné panelová sídliště opravdu rozebrat jako stavebnici a přestavět je s větším důrazem na veřejný prostor a lepší urbanistickou strukturu.
- 3 revitalizace s částečným ubouráním**
Ubouráním vyšších pater dostanou objekty lidské měřítko a je možné vytvořit komplexnější, odlišné a hravější formy, třeba i se střešními terasami.
- 4 revitalizace bez ubourání**
Revitalizace se může odehrávat na různých úrovních, prací s nejrůznějšími měřítky, popsanych níže.
- 5 revitalizace souboru celku**
Celistvý přístup je důležitý, jelikož byla sídliště navrhována jako ucelené plochy na bydlení. Je nutné držet se jednotného konceptu.
- 6 revitalizace veřejného prostranství**
Řeší se primárně struktura veřejného prostoru. Komu co patří - hierarchizace, veřejného, soukromého, poloveřejného, polosoukromého. Zřizují se dětská a workoutová hřiště, komunitní zahrádky, pracuje se se zelení - s květnatými loukami nebo vodními prvky. Investuje se do kvalitnějších materiálů a hledají se alternativy pro řešení dopravy v klidu.
- 7 revitalizace objektů**
Některé budovy jsou už více než 70 let staré a volají po modernizaci. Většinou se jedná o výměnu umakartových jader, oken a dveří, nebo také střechy a vnějšího pláště. Z hlediska statiky jsou objekty stále v dobré kondici a byt jsou morálně přežití, fyzicky stále slouží svému účelu. Renovují se jak objekty pro bydlení, tak objekty občanské vybavenosti. Často se setkáváme i s proměnou funkce u nevyužívaných výměňkových stanic.
- 8 revitalizace vnitřní prostor**
Typická dispozice „husákovy 3+1“ je neaktuální, byty jsou identické a nereflakují požadavky dnešních obyvatel. Ti je proto rekonstruují a utváří k obrazu svému. Stejně tak prochází proměnou společné prostory, ve formě prádelny a sušáren.
- 9 revitalizace vnějšího pláště**
Na první pohled asi nejviditelnější změnou u panelových domů je barevná proměna fasád. Státem podporované zateplování fasád domů si lidé přijali za své a v reakci na šedivé tóny modernistických budov, si vybírají syté a nevhodné palety barev. Nezapomeňme, že právě svíslá plocha fasády domu spoluutváří veřejný prostor, stejně jako celoměstské panorama. Pískové a studené tóny prvních paneláků měly své opodstatnění, často byly lehkými akcenty zvýrazněny horizontální pásy oken, vstupy, nebo schodišťová jádra. Barva důsledně sledovala hmotu.
- 10 novostavby**
Doplňování sídlištní struktury a postupné zastavování územních rezerv sídlišť o nové objekty, často nerespektující modernistické koncepce. Dnešní developři upřednostňují zisk a podle toho volí počet pater nebo funkci občanské vybavenosti. Ignorují modernistickou strukturu a také potřebu služeb místních obyvatel. Přitom možnost zahuštění rozsáhlého veřejného prostoru není od věci.

reference

Německo

U sousedů má sídlištní hromadná výstavba dlouholetou tradici. Je urbanisticky i architektonicky kvalitnější a je o ní jednoznačně lépe pečováno. Některé soubory jsou dokonce zapsané na seznamu kulturního dědictví UNESCO. Jen v Berlíně je jich chráněno přes tři stovky.

Zajímavostí je, že některá německá sídliště nejsou striktně monofunkční a mísí se v nich jak administrativa, tak výroba. Ve velké míře byly užívány průchody, které jsou udržované a fungují dodnes.

Mezi Západním a Východním Německem jsou pozorovatelné mnohé rozdíly. Po sjednocení byla sídliště průmyslových měst opuštěna a některá i zbourána. Na revitalizaci zbytku byli pozváni i zahraniční architekti. V Německu stále platí povinnost začlenit do stavby výtvarná díla.

Pochvalu na německé scéně také dostávají časté revitalizace s částečným bouráním. Redukce dlouhých bloků na nižší viladomy je velmi oblíbená.

Dostavby v sídlištních strukturách jsou přísně hlídány a regulovány, stejně jako barevnost fasád opravovaných objektů. Každý dům dostává barevnou a materiálovou škálu, kterou se řídí. Zároveň v Německu funguje mnohem efektivněji participace obyvatel, kteří sami přímo rozhodují o náplni veřejného prostoru před jejich domovem. Aktivně se spolupodílí na budoucím rozvoji sídliště.

V Německu je regenerace financována především skrze zvýšení nájmu, ale existuje i nespočet programů podporovaných státem. Od programu oprav panelových konstrukcí, přes program rehabilitace prostředí sídlišť, až po program nové doplňující výstavby. Na příkladu Německa je jednoznačně vidět, že dál rozvíjet a revitalizovat sídliště má smysl. Je zapotřebí spolupráce jak odborníků ve výstavbě, tak státu, ale především aktivní participace obyvatel.

Stefan Forster Architekten_Leinefelde_Německo_2006_před a po

Stefan Forster Architekten_Leinefelde_Německo_2007_před a po

Bijlmermeer_Amsterdam_Nizozemsko_před

Bijlmermeer_Amsterdam_Nizozemsko_po

Nizozemsko

Z Nizozemí je nejvíce znám projekt revitalizace největšího tamního sídliště Bijlmermeer v Amsterdamu. Původně bylo určeno pro 100 000 obyvatel jako vertikální zahradní město, avšak hned ze začátku nebylo sídliště dobře napojeno na centrum a navíc byly nájem dvakrát vyšší než v historickém jádru města. Bijlmermeer se tedy stalo útočištěm přistěhovaleckých rodin ze Surinamu a čelilo vysoké nezaměstnanosti jeho obyvatel. Vysoká kriminalita a degradace prostředí si vyžádala razantní zákrok a to ve formě demolice části sídliště. Dlouhé deskové objekty byly nahrazeny třípodlažní zástavbou. Parter byl upraven jako dvoupodlažní velkorysý prostor a monofunkční bydlení doplnily i jiné funkce. Dnes je sídliště atraktivní adresou pro bydlení, otázkou ale je, jak by tomu bylo, kdyby zůstalo ve své původní podobě.

[62]

[63]

Francie

Francouzská sídliště jsou velmi stigmatizovaná. Často se jedná o sociální ghetta. Sídlíště ve Francii mají silně negativní konotaci.

Co se revitalizací týče, zásahy se snaží snižovat monotónnost a zvyšovat komfort obyvatel zvětšením plochy a lepším začleněním

do struktury města, s péčí o veřejný prostor. Objekty jsou regenerovány za provozu. Bytům jsou přidány balkóny, lodžie, nebo zimní zahrady, dostavují se slepé štíty domů.

Pozemky kolem objektů jsou rozparcelovány a nabídnuty obyvatelům. Parter ožívá doplněním o obchody a služby.

Za zmiňku určitě stojí přístup regenerace belgického architekta

Luciena Krolla, z 80. let. Přestavěl strukturu sídliště Perseigne tím, že dal přednost chodcům, čehož dosáhl modelací terénu a zakřivením komunikací. Tím omezil automobilovou dopravu na sídlišti. Pahorky ze stavební sutě monotónní prostor oživily a ozelenily. Přízemní byty dostaly svoje předzahrádky

jako u rodinných domů a byty v patrech se rozšířily o přístavby a arkýře. V parteru najdeme obchody a dílny. Fasády jsou rozehrané a celek působí jako svisle poskládané městečko

z rodinných domů.

Další významný projekt, který nelze minout, je revitalizace sídliště Grand Parc od dvojice Lacaton&Vassal v jihozápadním Bordeaux, oceněný cenou Mies van der Rohe v roce 2019.

Architekti bytům přidali velkorysé zimní zahrady. Fasáda se sjednotila stříbrnými termickými závěsy a vzduchová mezera ve formě zimní zahrady zlepšila energetickou bilanci budovy.

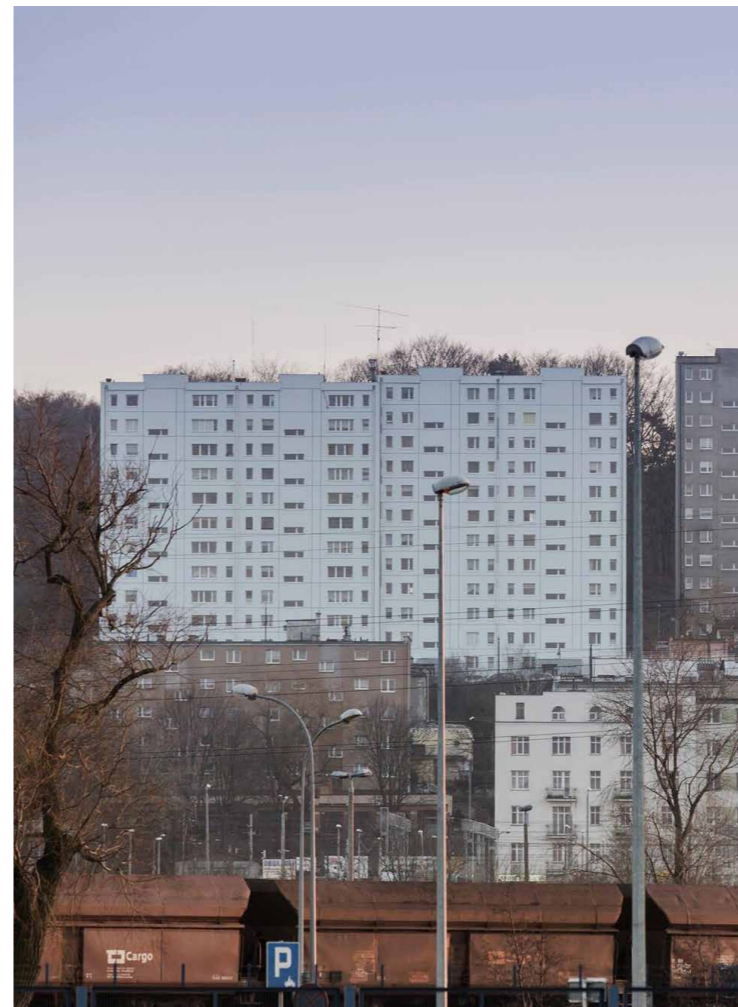
Lucien Kroll_Perseigne_Alencon_Francie

Lacaton Vassal Bordeaux Francie

Lucien Kroll_Perseigne_Alencon_Francie

Biale bloki_Traffic design_Gdyně_Polsko_2018

Polsko

Polská sídliště jsou více experimentální a mají větší individualitu výrazu. Nabízí širokou a pestrou škálu příkladů prací s prefabrikací v oblasti bydlení. Najdeme tam jak pavlačové panelové domy, tak věžové, zavěšené na komunikačním jádru. Stejně jako v Německu, je i zde mnoho souborů památkově chráněno. Obecně je v Polsku větší povědomí o regeneraci sídlišť než u nás.

Zajímavostí u polských sídlišť je použití různých druhů unifikovaných oken prozrazující účel místnosti. Fasády jsou méně monotónní a navíc lépe čitelné. Oblíbené je okno do L, s jedním křídlem francouzského bezparapetového okna a druhého křídla s parapetem. Kuchyně mají zase otvory s výrazně vyšším parapetem. Byty jsou plošně menší než u nás a v řadě případů se používala rozkládací lůžka nebo nábytkové stěny.

Revitalizace se často zakládají na jednotícím principu a zaměřují se na sídliště jako na celek. Projekt *Biale bloki* z Gdyně znovuobjevuje bílý funkcionalismus. Představuje velmi minimalistické (bílé), monochromatické řešení fasád, které je přijatelné veřejností, s dokresleným panelovým rastrem, jako odkazem na minulost. Pracuje i s grafickým designem názvů ulic nebo číslic sídlištních objektů.

Kollataja 10_Biale bloki_Traffic design_Gdyně_Polsko_2018

[64,65]

diplomová práce

[66,67]

KAROLÍNA MYŠKOVÁ

reference

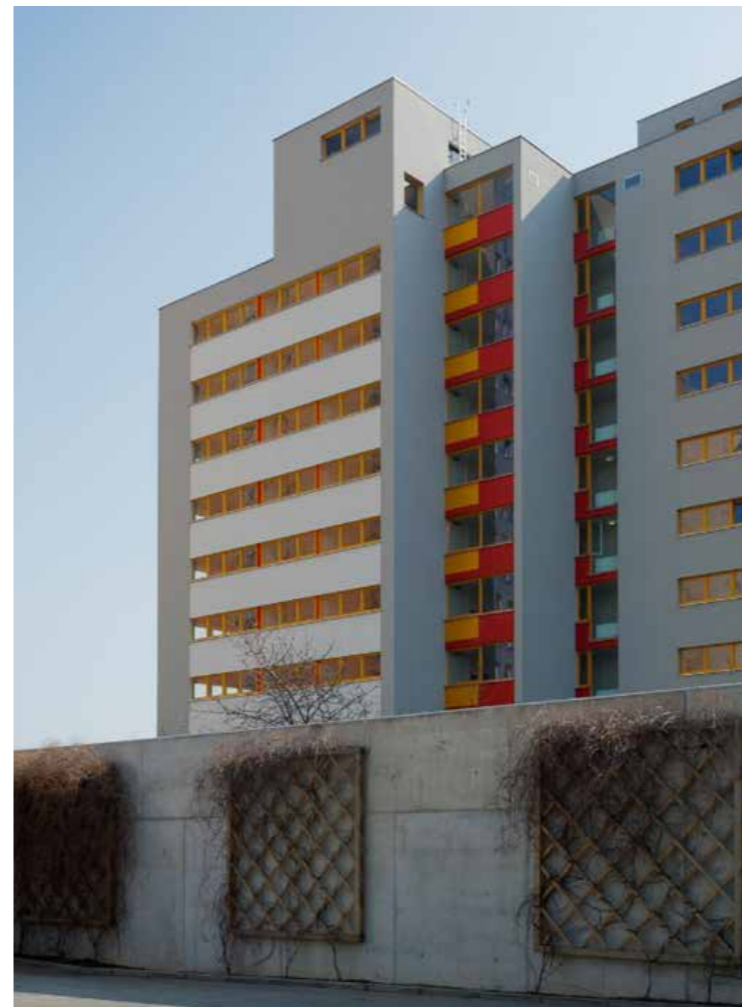
37

Josef Pleskot_ Sídlíště Komenského náměstí_Litomyšl_2003

Park pod plachtami_Nový Lískovec_Brno_2013

Bytový dům Steinerova_HEADHAND architekti_Jižní město_Praha_2012

Česká republika

Česko a Slovensko stále zaostává co se památkové ochrany panelových sídlišť a objektů týče. I povědomí o možnostech revitalizace a zásahů je nízké, byť se v posledních letech zlepšilo. Například publikacemi Paneláci nebo Sídlíště, jak dál?, ale i veřejnou diskuzí vedenou IPRem nebo projektem rozšíření lodžii panelového domu od studia RE:architekti, který patřil mezi finalisty České ceny za architekturu v roce 2023.

Česká panelová výstavba je silně postižena normalizací. Dřívější střízlivé domy s baťovskými kořeny nahradil unifikovaný a na kvantitu cílený prostější výraz domů. Porevoluční privatizace také pozitivně nepřispěla obrazu sídlišť. Dnes jsou sídliště ohrožena hlavně masovou developerskou výstavbou v územních rezervách. Proměna sídlišť je v České republice velmi pomalá a stát by jí měl být více nakloněn. Stejně tak by měli být obyvatelé ještě více aktivní. Na předchozích stránkách jsme popsali jaká jsou zásadní polemická témata českých sídlišť, která mají potenciál řešení a jakými cestami se můžeme vydat. Třeba se i nějaké „paneláky“ a obytné soubory v České republice dočkají památkové ochrany a zbaví se nálepky, kterou donedávna ještě měly.

Komunitní centrum Máj_ČB_SLLA architects_2014

Rozšíření lodžii panelového domu_RE:architekti_2022

Plechárna (komunitní centrum Prahy 14)_Černý Most_Praha_2013

Park Krakov_Praha - Bohnice_2022

2.2. Jižní Město II

celková plocha: 36 ha
zastavěná plocha: 6,2548 ha
nezastavěná plocha: 29,7452 ha

plochy parkovišť: 3,5873 ha
plochy komunikací: 5,0252 ha
plochy zeleně: 21,1327 ha

veřejná prostranství: 19,9348 ha
soukromá prostranství: 9,8104 ha

podíl veřejných prostranství: 55 %
zastavěnost: 17 %

byty: 2712
obyvatel: 6238
dimenzovaný počet bytů: 2516
plánovaný počet obyvatel: 8820
průměrná výměra bytů: 63 m²
hustota obyvatel: 173 obyv./ha

index využití lokality:
HPP všech podlaží/rozloha = 36,562/36=1,015611

nejčastější důvody nespokojenosti
36,7 % občanská vybavenost
33,3 % parkování
30 % dopravní obslužnost

26% podíl důchodců
46% podíl pracujících

historie

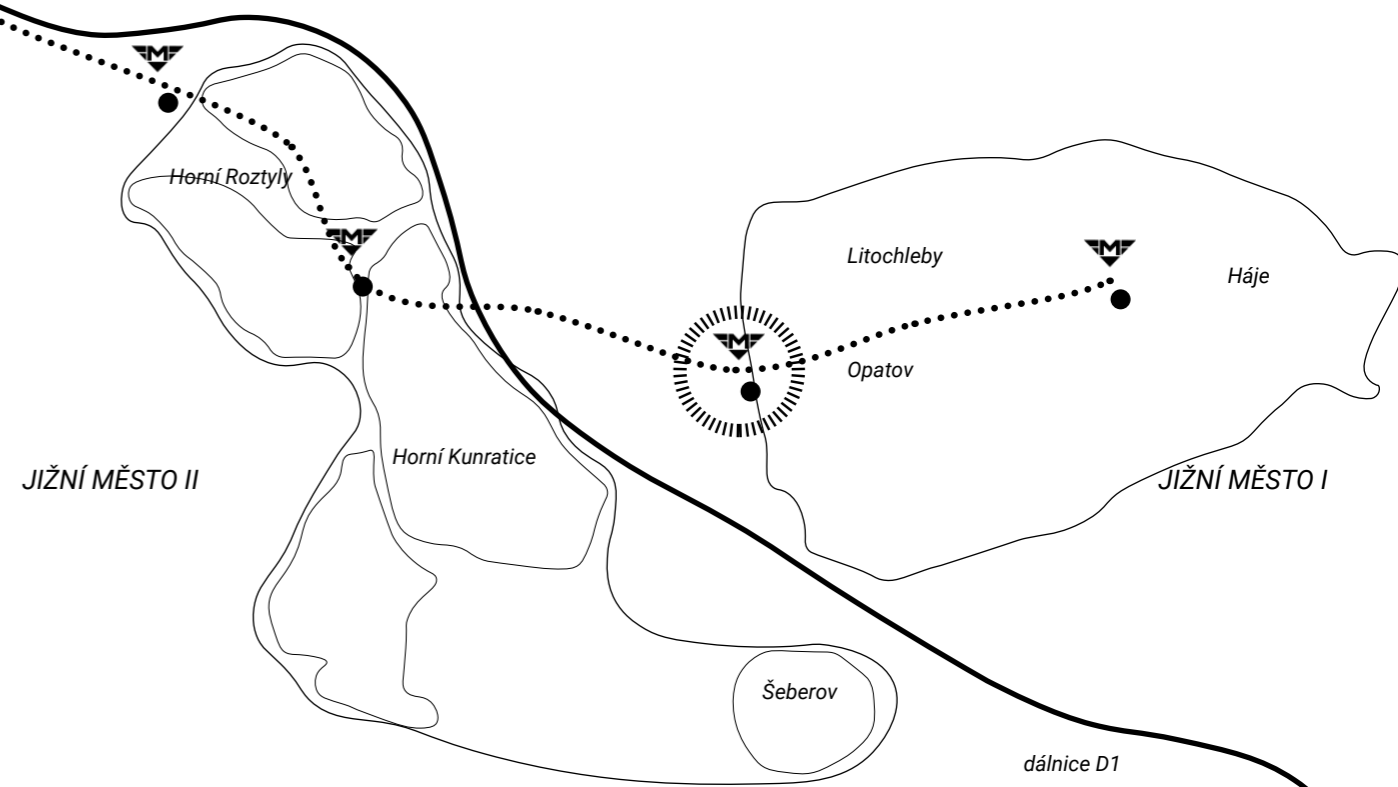

60. léta - projekt velkého sídliště na jihovýchodě Prahy

1964 - územní plán označuje území jako vhodné pro bytovou funkci

1967 - Jan Krásný, Jiří Lasovský a Miroslav Řihošek vítězí v architektonicko-urbanistické soutěži pro Jižní Město

1968 - podrobný územní plán (PÚP) území vypracovaný Pražským projektovým ústavem jednotlivé soubory staveb začínají zpracovávat různé projekční ateliéry

zahájení výstavby Jižního Města I - 1971

studie nového využití území Jižního Města II - 1975

změna PÚP schválena (výjimečné přírodní podmínky - Kunratický les, rybníky, dobrá dostupnost do centra města, efektivita - 1977 metra, potřeba plnění plánů na počty předaných bytů)

ateliér Jiřího Lasovského (Jan Zelený, Jaroslav Ježek, Vítěslava Rothbauerová, Jitka Thomasová) začíná pracovat na Jižním Městě II

dostavba Jižního Města I, nastěhování prvních obyvatel - 1976

začátek výstavby Jižního Města II, oblasti Horních Kunratic - 1979

zprovoznění linky metra C do území Jižního Města - 1980

otevření první části sídliště Jižní Město II - 1984

dokončení výstavby Jižního Města II, oblasti Horních Roztyl - 1988

začátek výstavby Devětsilu - 1989

stavba Devětsilu zastavěna a zrušena - 1990

dokončení výstavby obchodního střediska Růže - 1991

dokončení komunitního centra Matky Terezy - 2007

charakter sídliště

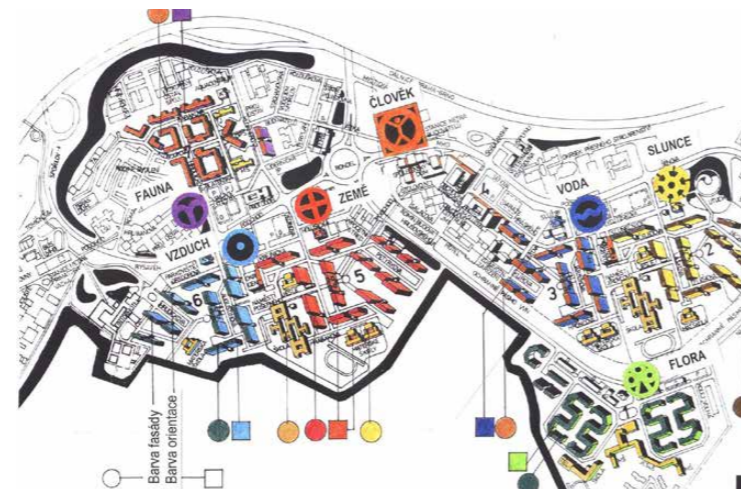
orientace

Barevný orientační systém se symboly vytvořil spolu s architekty typograf a grafický designér Jiří Rathouský, který stál mimo jiné za orientačním značením pražského metra.

Orientační prvky separovali na tři systémy orientace. První systém je dálkový, určený pro vozidla přijíždějící k sídlištnímu komplexu, druhý tvoří orientace na střední vzdálenosti pro vozidlo a člověka, a třetí část je určena pro orientaci lidí ve vnitřních pěších částech sídliště.

Pro dálkové pohledy byly znaky umístěny na štítech domů, komínech a výrazných dominantách. Štíty panelových domů, stejně jako předsazené vstupy a uzly předávacích stanic, jsou barevně zvýrazněny v barevné paletce souboru. Dále pro auta a lidi na objektech garáží. Pro chodce v rámci sídliště vznikly tabule s legendou k názvu ulice vysvětlující, po kom nese ulice svůj název. Ulice jsou pojmenovány dle osobností, které působily a proslavily se v oborech souvisejících s tematikou daného souboru.

V době vzniku sídliště byl orientační systém nevídanou kvalitou a je důkazem toho, jak odlišné je Jižní Město II a jeho koncepce je dotažená do posledního detailu. V dnešní době systém chátrá a není využíván tak, jak by si zasloužil.

mobiliář

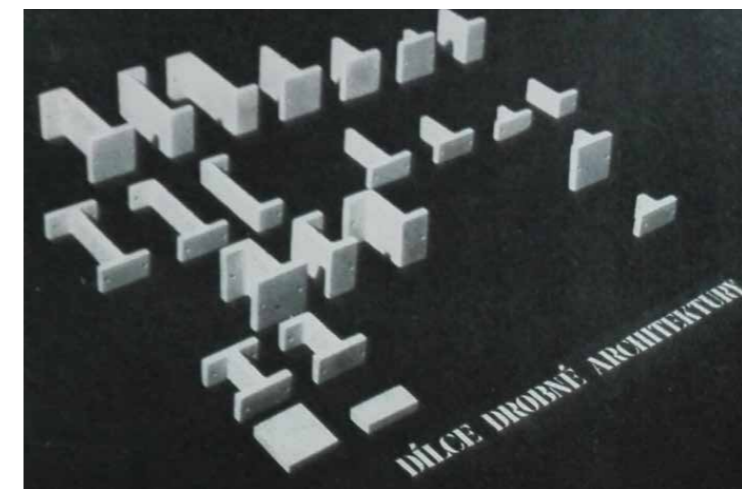
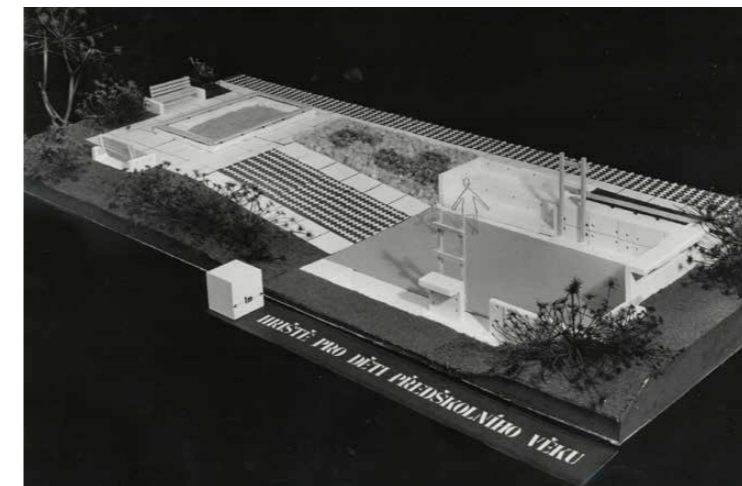
Dříve realizovaná sídliště byla předávána bez terénních úprav a doplňující drobné architektury.

U Jižního Města se povedlo soubor předat hotový a obyvatelný. Díky prefabrikovaným dílcům drobné architektury, navržených architekty souboru, nebylo nutné objekty zakládat.

„Prvky tvořené kombinací betonových a dřevěných částí byly vymyšleny tak, aby šlo dosáhnout co nejvíce variací použitelných dílů. Z typizovaných prvků byly navrhovány a umísťovány plakátovací plochy, opěrné zidky, odpadkové koše, pergoly, květinové záhony, vývěskové tabule, poštovní schránky nebo kladiny. Cena jednoho dílce se pohybovala mezi 100 a 850 Kčs. Navrženy byly také zatravnovací dlaždice, aby byla zeleň přítomna i v komunikacích s pouze výjimečným provozem.“

Zajímavý je třeba návrh na zřizování ploch pro zahrádkáře jako nástroje zapojení obyvatel do péče o parter i jako zbraň proti apatii a vandalismu.“

„Dodavatelé většinou dokončovali bytové domy v říjnu a listopadu, aby mohli byty předat do užívání před koncem roku. Vymlouvali se, že drobné stavby nemohou vzhledem k zimě a mrazům založit do potřebné hloubky. A proto jsme vymysleli stavebnici drobné architektury, jejíž prvky měly větší roznášecí plochy a bylo možno je umístit na násypy bez zakládání. Z těchto prvků jsme navrhli veškerý městský mobiliář.“ popisuje Vítěslava Rothbauerová.

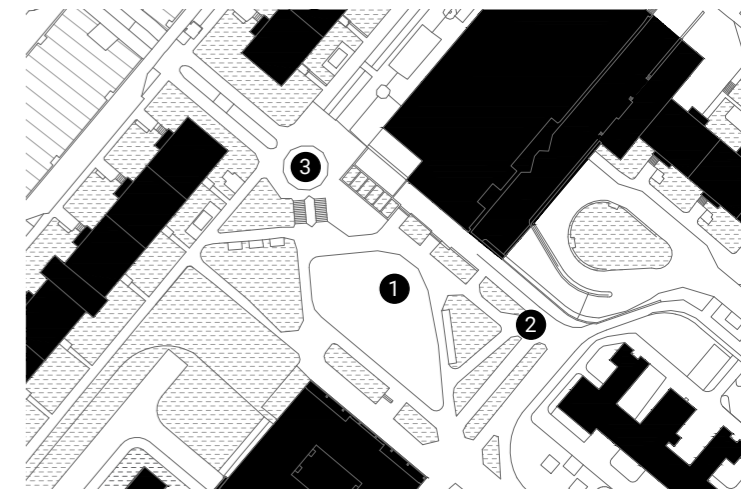
umění

V rámci sídliště jsou umístěny 3 sochy, které jsou tematicky laděné podle orientačního systému sídliště. Tudiž pro naše sídliště jde o téma vzduch a země. Všechny tři sochy jsou umístěny v okolí náměstí sídliště, které mělo zdůraznit význam místa a podpořit tak lokální centrum sídliště.

(1) Slunce
AUTOR: Josef Vejce
MATERIÁL: kámen, skulptura
MÍSTO: Pošepného náměstí

(2) Rak
AUTOR: Petr Trmač
MATERIÁL: kamenná skulptura
MÍSTO: Pošepného náměstí

(3) Vzduchoplavec
AUTOR: Jiří Kryštůfek
MATERIÁL: bronz
MÍSTO: Pošepného náměstí

od metra
k metru

1 - Předprostor OC Chodov, adekvátní vstup do území.

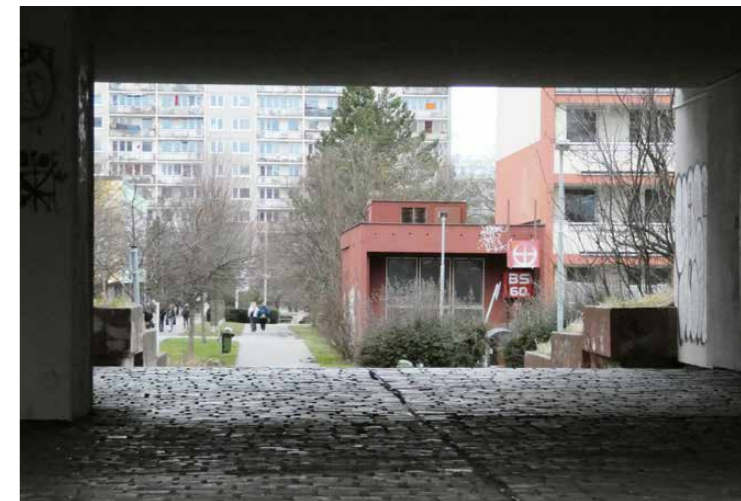
2 - Spojovací krček.

3 - Vyvýšené zálivy na pěší ose.

7 - Dominanta vrba v altánu.

8 - Průchody na hlavní ose. 9 - Umění na hlavním náměstí.

4 - Rozhraní u Kunratického lesa.

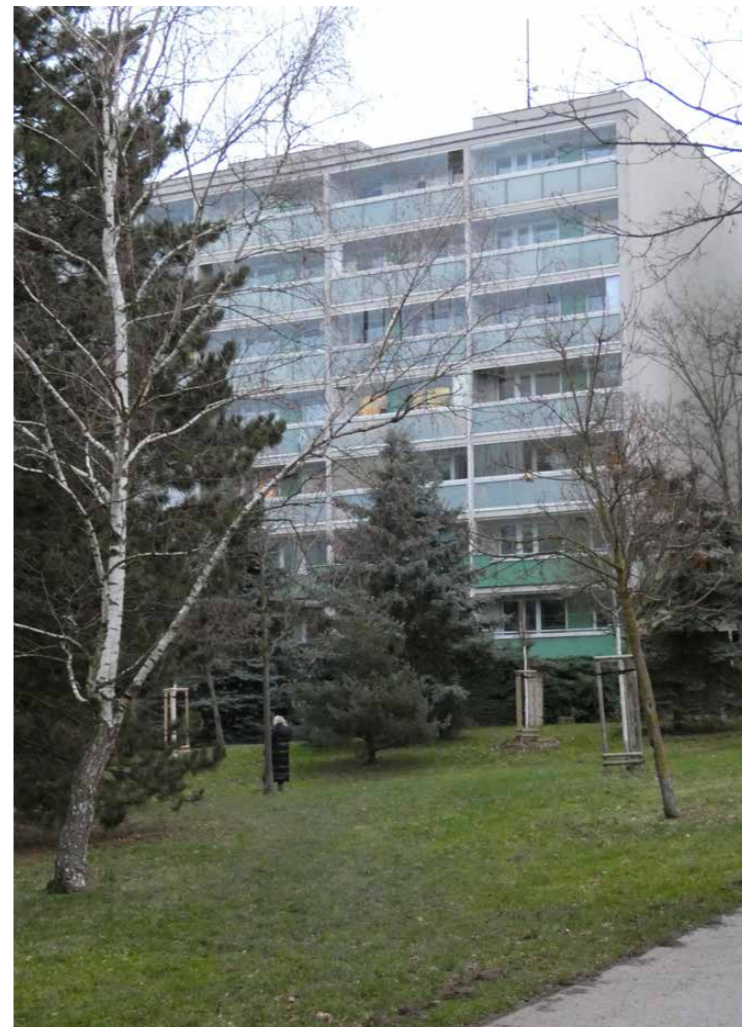
5 - Fasády a „vnitřní náměstí“. 6 - Pozůstatky stojanů na prádlo.

10 - Nákupní pasáž. 11 - Vizuální smog u obchodního domu.

12 - Centrum při obchodním domě a nákupním domě Chrpa.

15 - Koncová smyčka jako bariéra.

19 - Vhodné řešení fasády.

20 - Soukromé předzahrádky. 21 - Parkovací dům a parkoviště.

13 - Přistavění lodžii. 14 - Výhled do Kunratického háje.

17 - Vyvýšený, neprůhledný les. 18 - Neudržovaný veřejný prostor.

22 - Neudržovaný orientační systém. 23 - Prefa vývěska.

24 - Pěšinka k Westfieldu.

16 - Výhledy na Prahu. Náhorní plošina s lesem za zády.

3. analýzy

dostupnost města, centra, obloužení, pokrytí MHD
přírodní podmínky, blízkost Kunratického lesa
urbanisticky a architektonicky hodnotný celek
striktní oddělení peší a automobilové dopravy
identita (orientační systém, barevnost, mobiliář, umělecká díla)
měřítko, velikost sídlištní jednotky

chybějící občanská vybavenost, kulturní využití, živý parter
sociální kontrola
špatné napojení na stanici metra Roztyly
velké parkovací plochy při vstupu do území, hluk
neudržované prostranství (mobiliář), chybějící centrum

SILNÉ STRÁNKY

PŘÍLEŽITOSTI

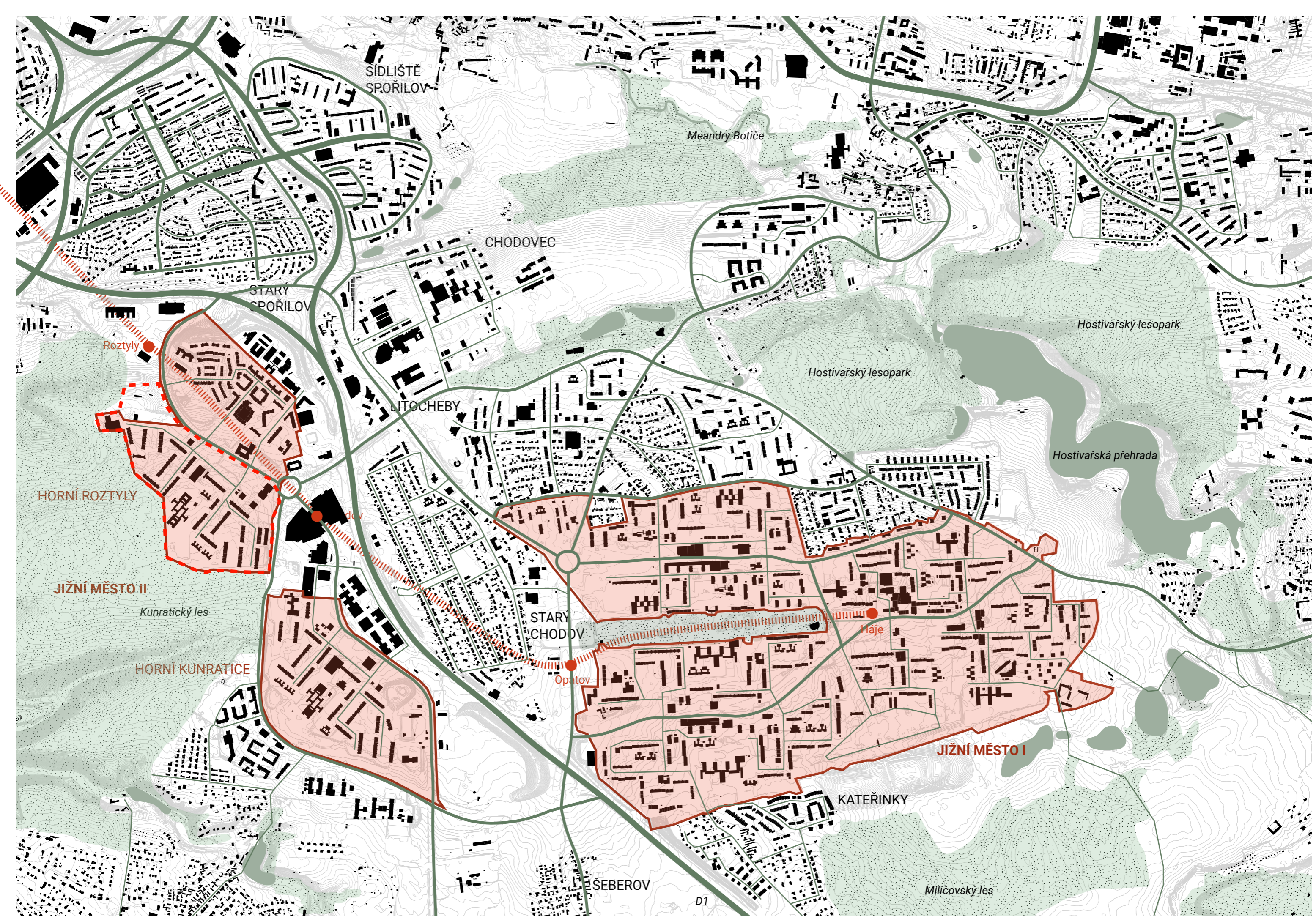
doplnění občanské vybavení, vycházení z původních plánů
dostavby, zahuštění
revitalizace a aktualizace stávajících objektů
objemné plochy při vstupu do území, ucelená koncepce
reorganizace majetkoprávních vztahů
návaznost na horní část Horních Roztyl a Horních Kunratic

SLABÉ STRÁNKY

HROZBY

nevhodné rekonstrukce objektů (pestrobarevné zateplování, nevkusné lodžie, ignorování orientačního systému a barevné paletky původního návrhu)
monofunkce a přetížení dosavadní občanské vybavenosti
ztráta identity (nevhodné, nekomunikující dostavby)

swot analýza

SÍDLIŠTĚ
SPORILOV

Meandry Botiče

CHODOVEC

STARÝ
SPORILOV

Hostivařský lesopark

Roztyly

NITOCHEBY

Hostivařský lesopark

Hostivařská přehrada

HORNÍ ROZTYLY

JIŽNÍ MĚSTO II

Kunratický les

HORNÍ KUNRATICE

STARÝ
CHODOV

Háje

Opátov

JIŽNÍ MĚSTO I

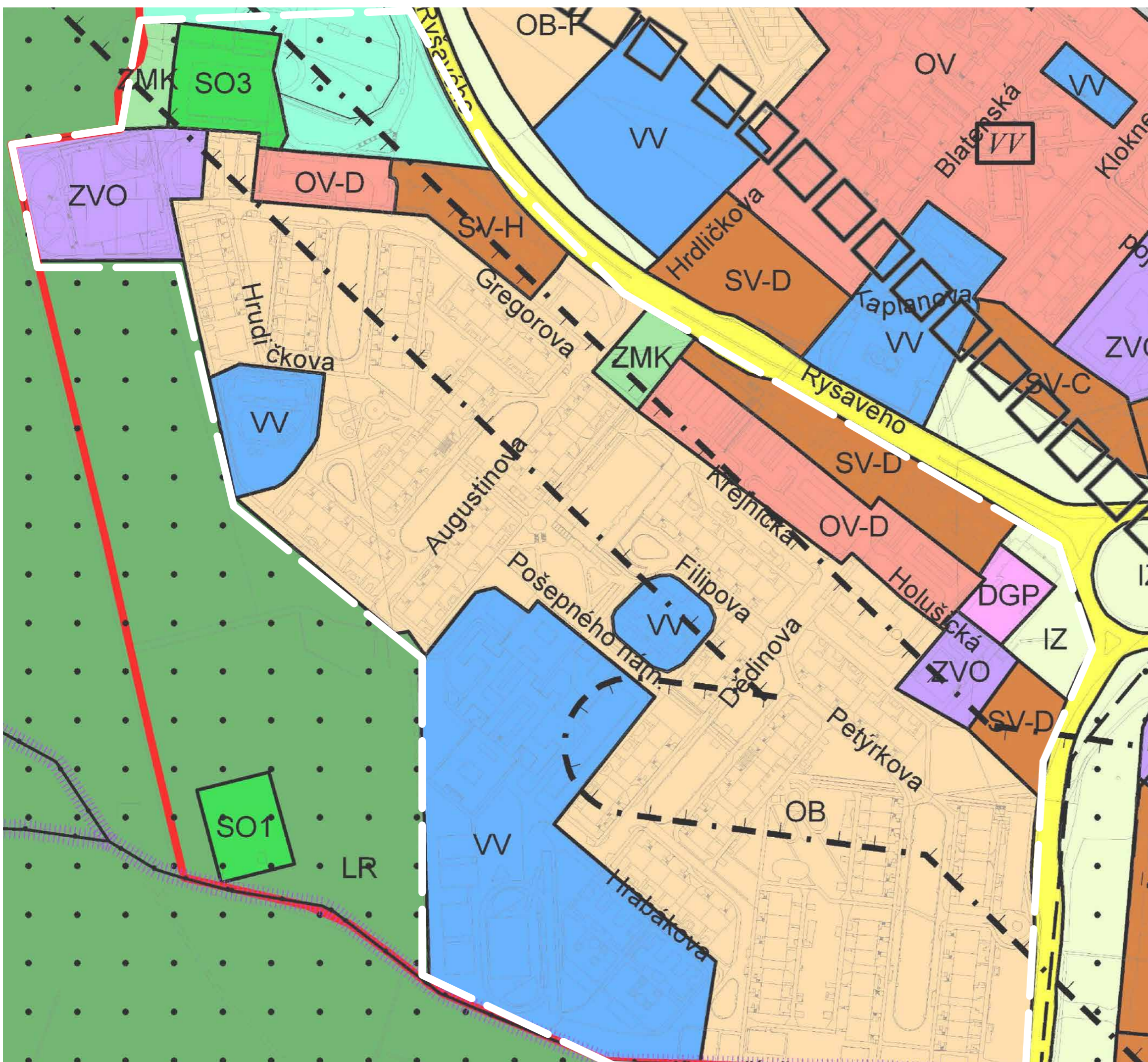
KATEŘINKY

LEŠEBEROV

Milíčovský les

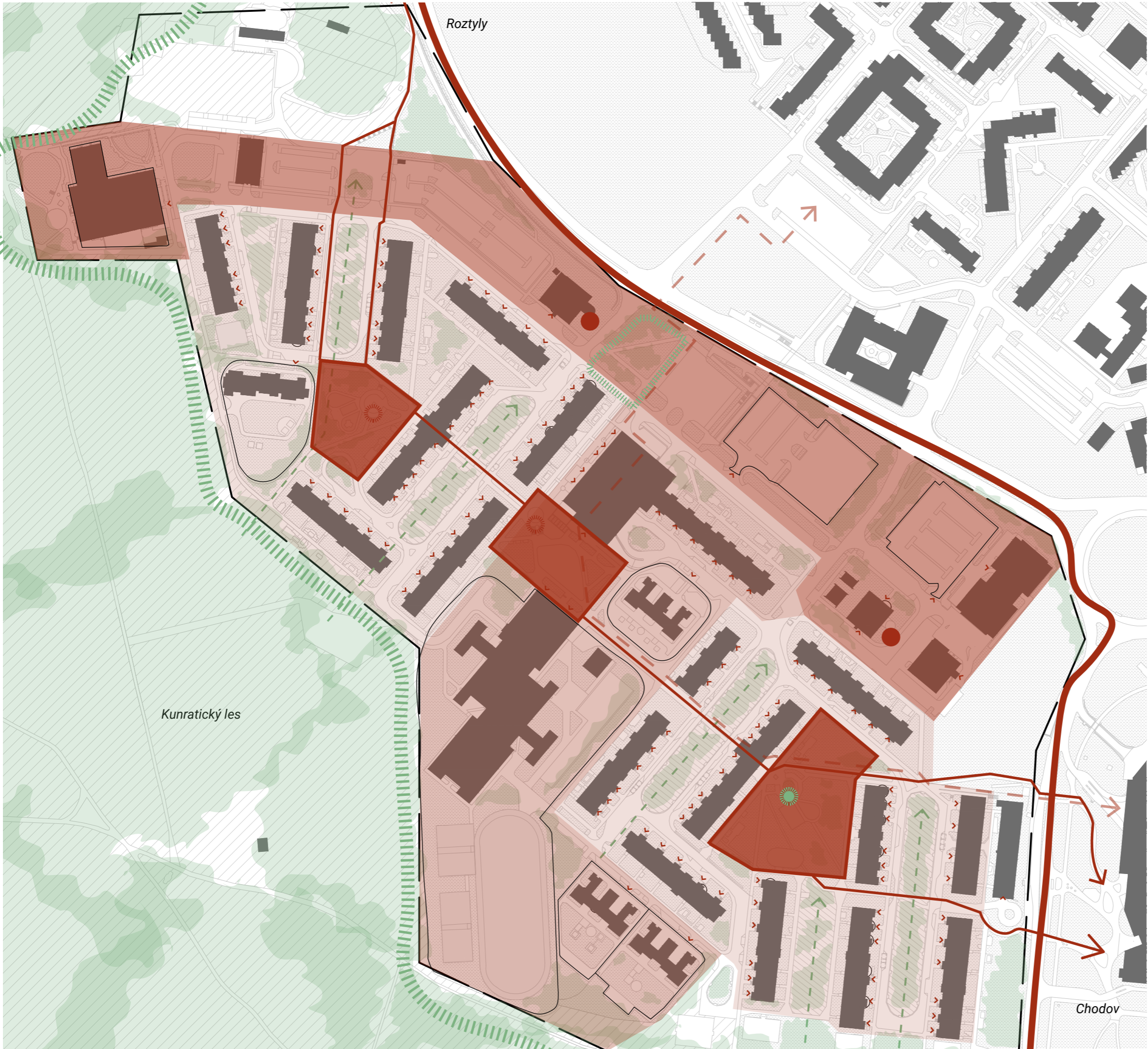
D1

územní plán

ZÁVAZNÉ PRVKY		PREKRYVNÁ ZNAČENÍ	
PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ			
OBYTNÉ			PLOCHA S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ O ROZLOZE MENŠÍ NEŽ $2000 m^2$ V RÁMCI JINÉ PLOCHY
	OB		PLOCHA S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ BEZ SPECIFIKACÍ A PŘESNĚHO UMÍSTĚNÍ V RÁMCI JINÉ PLOCHY
	OV		HRANICE ZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ
SMÍŠENÉ			VYMEZENÍ ÚSES
	SV		ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ (VE SMYSLU ZÁKONA č. 254/2001 Sb.)
	SMU		VELKÁ ROZVOJOVÁ ÚZEMÍ
VÝROBY A SLUŽEB			NEUROZVOJOVÁ ÚZEMÍ
	VN		CELOMĚSTSKÝ SYSTÉM ZELENĚ
	VS	ÚZEMNÍ REZERVY	
SPORTU A REKREACE			ZÁVAZNÝ NÁVĚH - ÚZEMNÍ REZERVA
	SP		KÓD MÍRY VYUŽITÍ ÚZEMÍ
	SO, SO1		HRANICE ÚZEMÍ SE ZÁKAZEM VÝŠKOVÝCH STAVEB
ZVLÁŠTNÍ KOMPLEXY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ			HISTORICKÁ JÁDRA BYVALÝCH SAMOSTATNÝCH OBČÍ
	ZOB	LIMITY	
	ZVS	OCHRANNÁ PÁSMA A CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ	
	ZKC		OCHRANNÁ A BEZPEČNOSTNÍ PÁSMA HLAVNÍCH ENERGETICKÝCH STAVEB (VE SMYSLU ZÁKONA č. 458/2000 Sb.)
	ZVO		OCHRANNÁ PÁSMA TELEKOMUNIKAČNÍCH ZÁŘÍZENÍ (VE SM ZÁKONA č. 127/2005 Sb.)
VEREJNÉ VYBAVENÍ			HRANICE OCHRANĚNÉHO PÁSMU DÁLNIČNÍ, MĚSTSKÉHO KOMUNIKÁČNÍHO SYSTÉMU A MĚSTSKÉHO LETIŠTĚ (VE SMYSLU ZÁKONA č. 113/1997 Sb.)
	VV		OCHRANNÁ PÁSMA VYSOKORYCHLOSTNÍCH TRATÍ
	VVA		OCHRANNÁ PÁSMA LETIŠTĚ S VÝŠKOVÝM OMEZENÍM - DO VÝ VNITŘNÍ VODOROVNĚ PLOCHY (VE SMYSLU ZÁKONA č. 49/19
DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA			OCHRANNÁ HLUKOVÁ PÁSMA LETIŠTĚ - ZÓNA A
	SO, SO1, SO2, SO4		OCHRANNÁ HLUKOVÁ PÁSMA LETIŠTĚ - ZÓNA B
	DZ		HRANICE BILANCOVANÝCH VÝHRADNÍCH LOŽISEK VEDENÝ V EVIDENCI ZÁSOB (VE SMYSLU ZÁKONA č. 44/1988 Sb.)
	DL		HRANICE BILANCOVANÝCH NEVÝHRADNÍCH LOŽISEK VEDEN V EVIDENCI ZÁSOB (VE SMYSLU ZÁKONA č. 44/1988 Sb.)
	DGP		HRANICE OSTATNÍCH NEBILANCOVANÝCH LOŽISEK (VE SMY ZÁKONA č. 44/1988 Sb.)
	DH		HRANICE CHRÁNĚNÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ (VE SMYSLU ZÁKONA č. 44/1988 Sb.)
	OP		HRANICE DOBÝVACÍCH PROSTORŮ (VE SMYSLU ZÁKONA č. 4
	DU		HRANICE PAMÁTKOVÝCH REZERVACÍ (VE SMYSLU ZÁKONA ZÁKONA č. 20/1987 Sb.)
			OCHRANNÁ PÁSMA PAMÁTKOVÝCH REZERVACÍ (VE SMYSLU ZÁKONA č. 20/1987 Sb.)
			PAMÁTKOVÉ ZÓNY (VE SMYSLU ZÁKONA č. 20/1987 Sb.) - VYH
			ARCHEOLOGICKÉ LOKALITY (VE SMYSLU ZÁKONA č. 20/1987
	TVV		CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST ČESKÝ KRAS (VE SMYSLU ZÁKONA č. 114/1992 Sb.)
	TVE		ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ (VE SMYSLU ZÁKONA č. 114/1992
	TI		OCHRANNÁ PÁSMA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ (VE SMYSLU ZÁKONA č. 114/1992 Sb.)
	TVO		PŘÍRODNÍ PARKY (VE SMYSLU ZÁKONA č. 114/1992 Sb.)
TĚŽBA SUROVIN			REGISTROVANÝ VÝZNAMNÝ KRAJINNÝ PRVEK (VE SMYSLU č. 114/1992 Sb.)
	TEP		
VODNÍ PLOCHY A SUCHÉ NÁDRŽE (POLDRY)			
	VOP		
	SUP		
PŘÍRODNÍ, KRAJINNÁ A MĚSTSKÁ ZELEN			
	LR		
	ZP		
	ZMK		
	IZ		
	NL		
PĚŠTEBNÍ PLOCHY			
	PS		
	PZA		
	PZO		
	OP		

plochy linie body

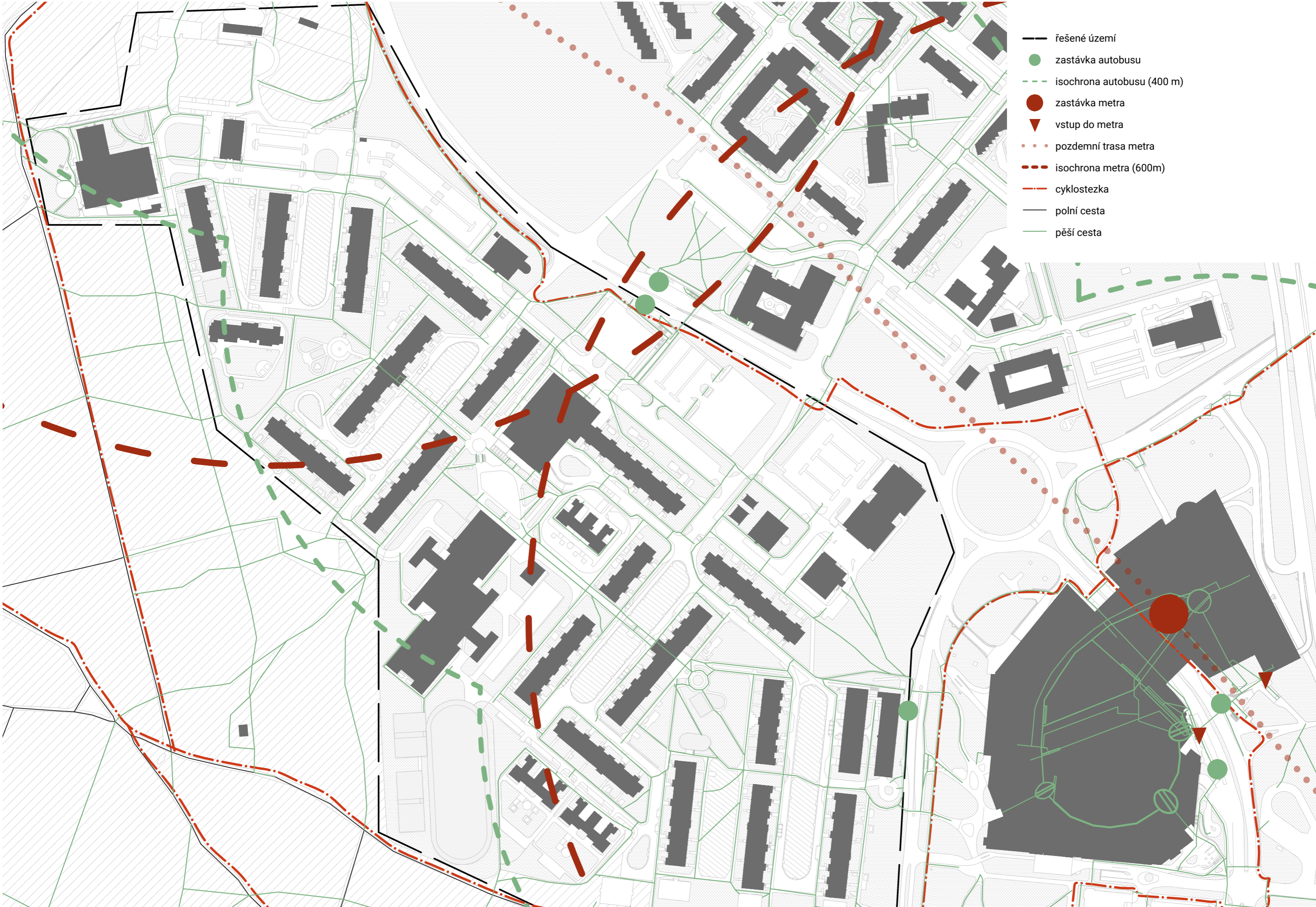

- obytná jednotka
- centrum okrsku s občanskou vybaveností
- parkovací plochy
- významné veřejné plochy (vnitřní a hlavní náměstí)
- současná urbanistická osa (pěší)
- původní urbanistická osa (pěší)
- hranice a zdroj hluku
- stavební dominantanta - komín
- shromažďovací bod - altán
- zelené plochy
- parková plocha
- zelená struna
- významná zeleň (vrba)
- lemující objem Kunratického lesa
- uzavřené areály, plochy (MŠ, SŠ, VŠ, parkoviště)
- vstupy
- řešené území

doprava

- řešené území
- dálnice
- místní komunikace 1.třídy
- místní komunikace 2.třídy
- místní komunikace 3.třídy
- místní komunikace 4.třídy
- účelová komunikace

doprava v klidu

- parkovací stání
- 15 počet parkovacích stání
- řešené území

parky

- řešené území
- funkční parky a lesoparky
- parky ve volné zástavbě

- řešené území
- vysoký porost nepruhledný z pohledu chodce
- ▨ vysoký porost průhledný z pohledu chodce
- travnatá plocha
- stromořadí
- živý plot/keř

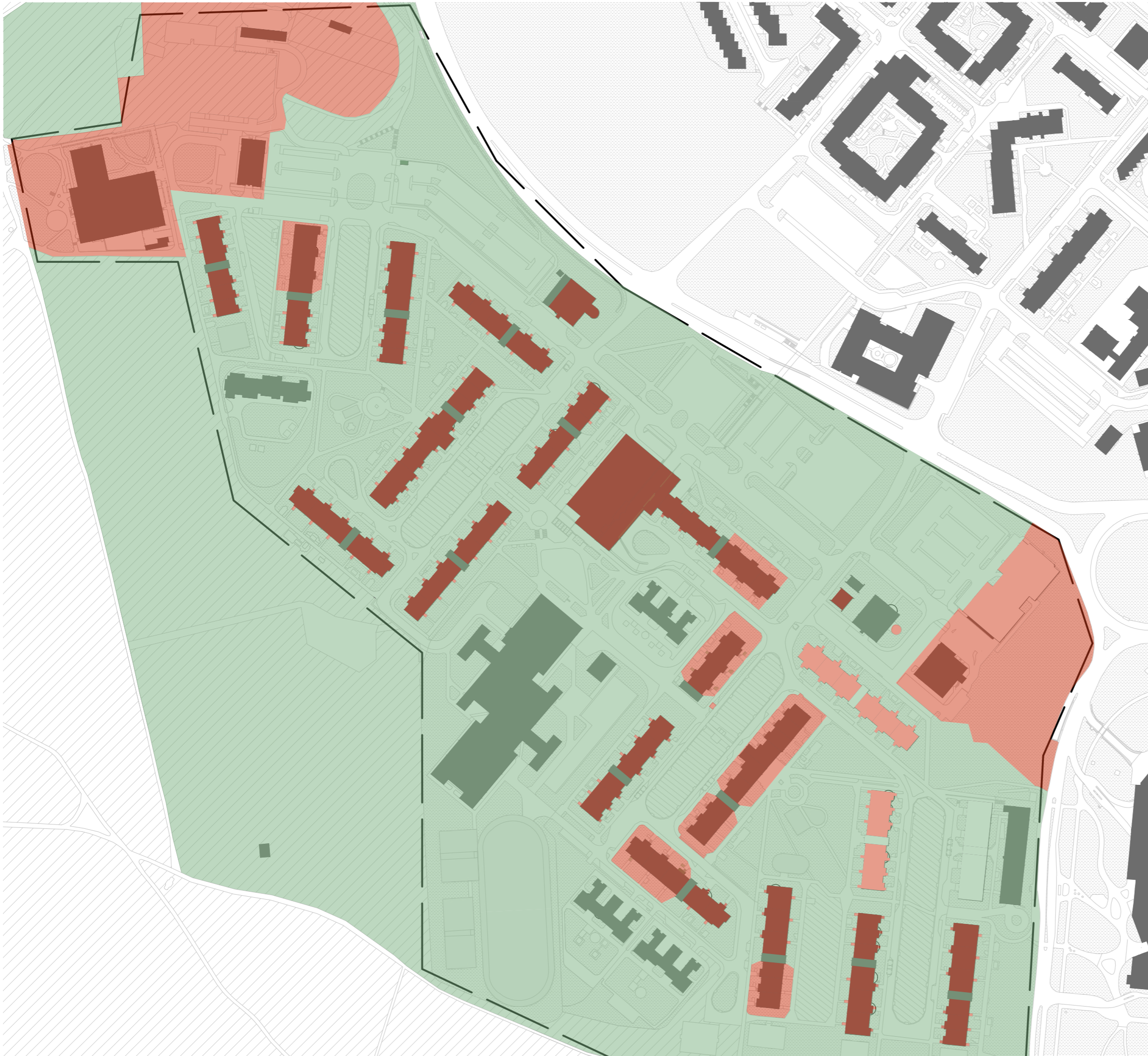
technická infrastruktura

- řešené území
- ODDĚLENÉ TRASY
- nadzemní trasa elektrického vedení 110 kV
- podzemní trasa elektrického vedení 22 kV
- transformovna 22 kV, 6 kV
- splašková a dešťová stoka
- SDRUŽENÁ TRASA V KOLEKTORU
- kolektor
- regulační stanice STL
- plynovod
- vodovod (vedené podél kolektrem)
- teplovod
- elektronická komunikace

vlastnictví

- soukromý vlastník (fyzické, právnické osoby, SVJ)
- hl.m Prahy včetně jím ovládaných subjektů bez MČ
- řešené území

správa

- soukromý správce (fyzické, právnické osoby, SVJ)
- Městská část 11 hl.m. Prahy
- řešené území

občanská vybavenost

V originálním plánu sídliště Jižního Města II byla občanská vybavenost navržena na ploše, kde se dnes vyskytuje Obchodní centrum Chodov. Na přelomu roku 1990 se stihl postavit Obchodní dům Děvčitsil, ale další plánovaná občanská vybavenost již kvůli revoluci v roce 1989 nebyla dostavěná. Stát po privatizaci na tyto počiny neměl finanční prostředky a nebyl investor, který by ze své dobré vůle postavil vybavenost pro celé sídliště. V rámci plánů zde mělo být kulturní centrum, komunitní centrum, bazén, knihovna, atd. A tak se území chopil investor, který zde postavil OC Chodov a zboural OC Děvčitsil. Tímto zásahem rozdělil sídliště Jižní město II na dva celky.

Tyto veřejné vybavenosti se poté doplnily do jednotlivých sídelních celků, až na Horní Roztyly, které jsou kompletně bez kulturní a komunitní složky.

sportovní zařízení

izochrona 500 m

zdravotnická zařízení

izochrona ZŠ 600 m, MŠ 400 m

sociální(zelená) a kulturní(hnědá) zařízení

izochrona 500m

školská zařízení

izochrona ZŠ 600 m, MŠ 400 m

- **Sociální zařízení**
 - 1_ odlehčovací služba, centrum denních služeb, stacionář, osobní asistence
 - 2_ telefonická krizová pomoc
 - 3_ pečovatelská služba, osobní asistence
 - 4_ pečovatelská služba, osobní asistence
 - 5_ odborné sociální poradenství
 - 6_ pečovatelská služba, osobní asistence
 - 7_ dům s pečovatelskou službou

- **Školská zařízení**
 - M_mateřská škola
 - Z_základní škola
 - S_střední škola
 - VO_soukromá vyšší odborná škola

- **Rekreační a sportovní zařízení**
 - _venkovní hřiště

- **Ochrana obyvatelstva**
 - _Policie ČR

- **Správní úřady**

- **Kulturní zařízení**
 - _kino

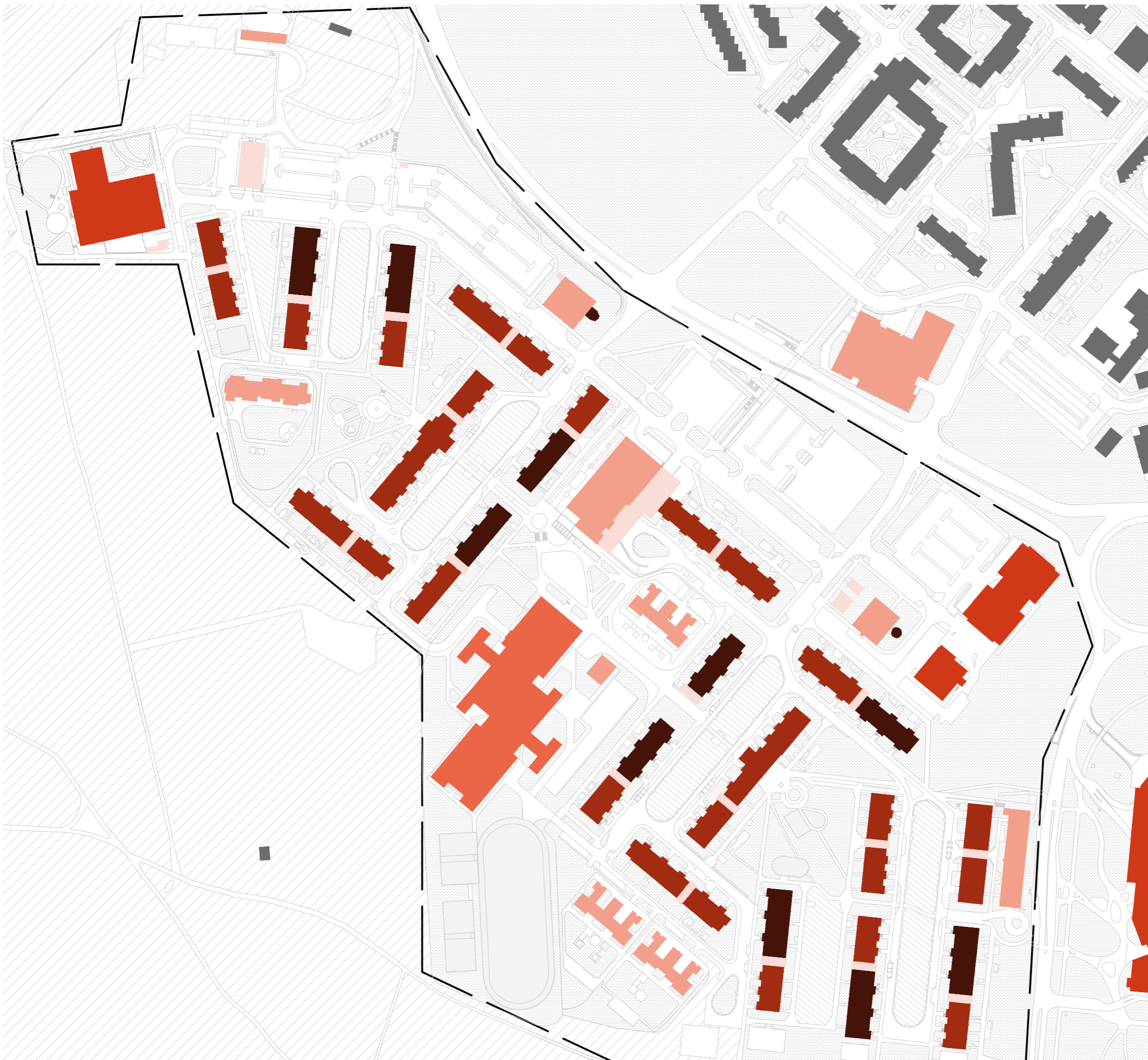
- **Zdravotnické zařízení**
 - 1_ lůžkové ambulantní zařízení/ ordinace
 - 2_ sdružené ambulantní zařízení/ ordinace
 - 3_ sdružené ambulantní zařízení/ ordinace
 - 4_ sdružené ambulantní zařízení/ ordinace

- **Kancelářské objekty**

- Obchodní vybavenost**
 - 1_Obchodní centrum Chrpa
 - 2_tiskárna
 - 3_kadeřnictví
 - 4_fotoateliér
 - 5_kadeřnictví
 - 6_cykloservis
 - 7_autoservis
 - 8_prodej doplňků stravy
 - 9_masáže
 - 10_servis mobilů
 - 11_prodej bytového textilu a galanterie
 - 12_kadeřnictví
 - 13_kosmetika
 - 14_wellnes, fitness, kosmetika
 - 15_stavebniny
 - 16_prodej náhradních dílů a autodoplňků
 - 17_prodej oblečení
 - 18_masáže
 - 19_kosmetika
 - 20_směšené zboží
 - 21_fotoateliér
 - 22_truhlářství
 - 23_kadeřnictví
 - 24_prodej bylinek
 - 25_stavebniny
 - 26_servis domácích spotřebičů
 - 27_stavebniny
 - 28_truhlářství
 - 29_servis výpočetní techniky
 - 30_fitness
 - 31_restaurace
 - 32_hotel
 - 33_Obchodní centrum Chodov
 - 34_stavebniny, autoservis, kosmetika, automyčka, truhlářství

podlažnost

- řešené území
- 12 podlaží
- 8 podlaží
- 5 podlaží
- 3 podlaží
- 2 podlaží
- 1 podlaží

slepé štíty nízké objekty

- slepé štíty
- objekty s možností nástavby/náhrady
- - řešené území

plány záměry

- 1 smuteční obřadní síň s kolumbáriem
- 2 bytový dům Ovčárna
- 3 bytový dům Kotelna
- 4 novostavba polyfunkčního objektu Holušická
- 5 nová centrála Partners Chodov
- 6 bytový park Horní Roztyly
- 7 zdravotnické zařízení a domov pro seniory
- 8 bytový park Roztyly

Bodové objekty pro IROP_Jan Sedlák a Ivan Plicka_ 1998

Bytový park Horní Roztyly

urbanismus Roztyly - Hlaváček and partners - 2009

Zdravotnické zařízení a domov pro seniory_Ivan Kroupa

Bytový dům Ovčárna
PLOCHA

Bytový park Roztyly
KAROLÍNA MYŠKOVÁ

Nová centrála Partners Chodov
analýzy

[97,98,99,100,101,102,103]

problémový výkres

- příjemný zelený vnitřní prostor bez aut
- ▨ lesopark
- šedý pás parkovišť
- ▨ opuštěné náměstí
- ▨ zelené neprostopupné pásy
- fungující rozhraní(hranice)
- - - nefungující/chybějící rozhraní(hranice)
- ← adekvátní vstup do území
- ← nevhodný vstup do území
- ← korigované obslužení území
- fungující pěší osa
- - -•- - - nefungující/chybějící pěší osa
- P1 výstup z metra a orientace v OC Chodov
- P2 rampa a nepřehledné, neosvětlené území
- P3 neosvětlené průchody s chybějící rampou
- P4 hlučná, náročně překročitelná silnice
- ◊ výhled a významný svah

4. návrh

navrženo/nepostaveno²

V rámci původní koncepce sídliště Jižní město II mělo v místě, kde se nyní vyskytuje Obchodní Centrum Westfield Chodov, vzniknout kulturní a společenské centrum pro oba celky (Horní Roztyly i Horní Kunratice). Vzhledem k politickému převratu v roce 1989 se společenské centrum nepostavilo. Vzniklo zde pouze obchodní centrum Devětsil, které bylo zbouráno, aby zde mohlo vzniknout již zmiňované OC Westfield Chodov. Společenské a kulturní centrum mělo spojit obě sídelní jednotky. Obchodní centrum Chodov dělá úplný opak a území je tak neprostupné. Vznikají tak dvě samostatné identické jednotky.

V rámci doplňování kulturní a společenské funkce je druhá sídelní jednotka Horní Kunratice o krok napřed. Z bývalých jeslí zde vzniklo kulturní a komunitní centrum o ploše cca 3500 m². Knihovně vyhradili část základní školy.

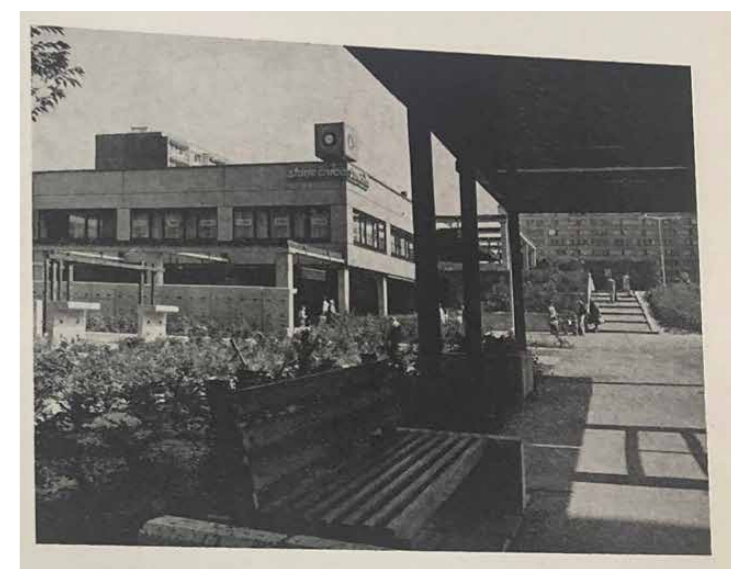
V Sídelním celku Horní Roztyly téměř chybí kulturní a komunitní funkce. V současnosti se zde vyskytuje komunitní místnost o výměře 48 m² (v budově bývalých jeslí). Spolu s komunitním centrem se zde nachází neziskové organizace pro lidi s autismem a lidi se zrakovým hendikepem.

Během rešerše jsem zjistila, že je zde do budoucna možnost rozvoje/bourání Obchodního centra Chrupa. Vzhledem k lukrativní pozici na sídlišti, přímo v lokálním centru a na křižovatce hlavních os, je zde umístění veřejné vybavenosti ideální. V mé diplomové práci se zabývám návrhem nové budovy na pozemku OC Chrupa s doplněním o chybějící veřejnou vybavenost a jeho návaznost na veřejný prostor v lokálním centru sídliště.

stávající stav

Urbanismus sídliště Horní Roztyly má dvě hlavní osy. Páteřní pěší osu, která prochází sídlištěm z východu na západ, na nichž jsou zavěšena veřejná prostranství - dvě zelené oázy a Pošepného náměstí - a druhou hlavní osu, jež protíná sídliště příčně a vede od ulice Krejnická a autobusové zastávky až k lesu.. V návrhu jsem se rozhodla tyto hlavní osy respektovat a podpořit stávající vazby na veřejná prostranství. Diskuze nad vztahem řešeného objektu k jeho okolí prověřila správnost stávající hmoty domy. Z tohoto důvodu proto prvotní koncepty pracovaly s možností rekonstrukce a zachováním nosné konstrukce stávajícího objektu. Ekonomická a ekologická hlediska ale mluvila proti. Důležitým aspektem ovlivňujícím návrh bylo parkování, které dnes na sídlišti není řešeno adekvátně. Nově navržený dům by měl minimálně pokrýt parkování pro svůj provoz, což by vyřešil návrh podzemního parkoviště. Celé sídliště má však svou technickou infrastrukturu v kolektorech, s nimiž i by nově navržené podzemní parkování kolidovalo.. Původní záměr rekonstrukce tak nepřinesl kýžený benefit a tudíž bylo nakonec rozhodnuto dům nahradit novou hmotou.

OKRSKOVÉ CENTRUM „SLUNEČNICE“

Okreskové centrum „Slunečnice“ je základní občanskou vybaveností pro tři obytné sektory, tj. pro 13 tisíc obyvatel. V přízemí je velká samoobsluha potravin, lahůdky, stánek PNS, sběrna čistírny a prádelny. V 1. patře je restaurace, pivnice, polotovary, holič, kadeřník, agitační středisko, kulturní zařízení OKD. Zásobování objektu je kryté.

Autor:
J. Klika, interiérový: O. Novotný
Generální projektant:
Pražský projektový ústav, nositel Řádu práce, Architektonický ateliér 2
Investor:
Výstavba hl. města Prahy – Výstavba sídliště
Dodavatel:
Konstruktiva n. p. Praha
Náklady:
37 976 tisíc Kčs hl. II – VIII
Realizace: 1980 – 1984

Identické OC Slunečnice ze sídliště Horní Kunratice

Prověřovací studie rekonstrukce a možnosti podzemního parkování [104,105]

Pěší zóna

Napříč sídlištěm vede hlavní zelená osa, která byla koncipována jako pěší zóna. Tato funkce se zde však vytratila. Zelenou osu se snažím podpořit přidáním zeleně, mimo jiné v podobě zelených valů, představujících nenásilný předěl mezi bytovým domem a polyfunkčním domem. Valy jsou doplněny betonovými kvádry, které je možné využít nejen na sezení. Tato organická osa je v kontrastu s geometricky organizovaným náměstím a plynule graduje směrem do Krčského lesa. Již v současnosti v panelovém domě rovnoběžném s obchodním centrem funguje obchodní parter. Byty, které jsou otočené směrem do ulice, mají často na balkonech mříže. I proto v návrhu do budoucna počítám s osídlováním parteru spíše menšími podniky na místo bytů a orientuji do ulice provozy, které budou frekventovaně používané a ožíví pěší zónu, zároveň ale zůstanou v symbióze s bytovým domem. Prosklená fasáda polyfunkčního domu je opakem hutného, málo perforovaného paneláku. Jsou na ni navěšené barevné vstupy v barvách orientačního systému. U vstupu do pěší zóny je sportovní centrum, které je odolné vůči rušné ulici Krejnická. Do klidnější středové části navrhuji knihovnu a na nároží multifunkční sál s barem, který je při západu slunce skrze průrvu panelových domů oslněn.

Náměstí

Jediné zpevněné veřejné prostranství sídliště je Pošepného náměstí, které je v současnosti roztříštěné pruhy trávníku, prostorově nedefinované a chybí na něm stinné místo. Prostor náměstí doplňuji a uzavírám čtyř podlažní budovou komunitního centra, které bude v jedné úrovni v přímé vazbě se základní školou, v druhé úrovni zároveň ale i v napojení na křižovatku pěší zóny a hlavní pěší třídy. Tato budova nejen dokončuje náměstí, ale také podporuje hlavní pěší osu vedoucí skrz sídliště, která se na současném náměstí vytrácela. Budova komunitního centra je s náměstím a okolními objekty propojena geometricky rozmístěnými stromy, které doplňují objem a tvoří sokl polyfunkčního domu. Zároveň zde zachovávám i volný prostor, na kterém se mohou konat např. trhy. Vytvářím charakterem klidné náměstí, které slouží jak veřejnosti, tak soukromým provozům a vytváří tak potenciál pohybu lidí.

Křižovatka

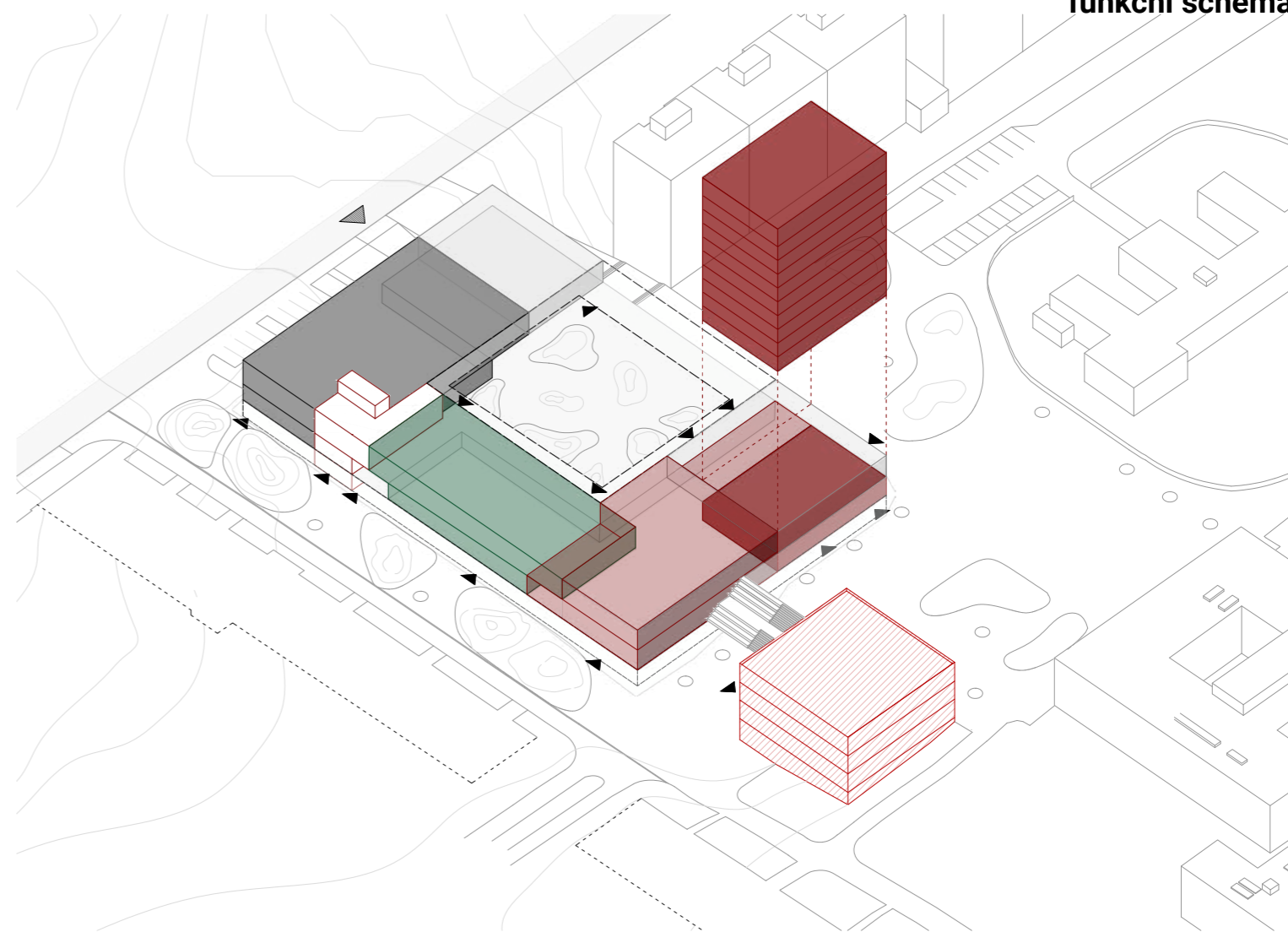
Vzduchoplavec v centru a lidi proudící kolem. Tato křižovatka je na pomezí části sídliště s názvem Vzduch a Země. Toto místo je živým rohem, na němž se večer dá posadit na pobytové schody se skleničkou, nebo sem do multifunkčního sálu zajít na koncert či přednášku. Svítí se na rohu? Něco se děje!

Prostupnost

Půdorysně velká hmota vychází z měřítka budov okolí. Uvnitř domu se nachází uzavíratelné polosoukromé atrium, které dělá hmotu více prostupnou. Díky řešení fasády lze pozorovat, jak skrz regály knihovny prosvítají stromy a jižní sluníčko, kolemjdoucí je vtahován k průchodu knihovnou či její delší návštěvě. Atrium je oázou, do které se obrací jak knihovna, tak sportovní centrum i další zbylé pronájmy. Jedná se o pokračování zeleně z pěší zóny, která tak prorůstá skrz dům. Vyskytují se zde valy se skluzavkami a workoutové hřiště. Můžete se posadit do stínu na betonovou zídku tvořící květinové záhony nebo využít posezení určené k pronájmu, kde počítám s restauračním zařízením. Prostupnost území podporují i průchoďem kolem panelového domu z ulice Krejnická na jihovýchodě od polyfunkčního domu

Měřítka

Doprostřed lokálního centra vstupují s bytovým domem, který se drží měřítka a poměru stran panelového domu. Zároveň svým objemem a vertikality vytváří dominantu lokálního centra a těžiště náměstí. Svou hmotou upevňuje významnost místa. Provoz bytového domu podporuje celodenní fungování a život polyfunkčního objektu.

HPP

Veřejná vybavenost

Knihovna	730 m ²
Komunitní centrum	1220 m ²
Kulturní centrum	1300 m ²

Soukromá vybavenost

Sportovní centrum	1625 m ²
Coworking	1220 m ²
Bytový dům	3900 m ²
Supermarket	2380 m ²
Ostatní pronájmy	1190 m ²

Podzemní garáže 3800 m²

počet stání 140 stání

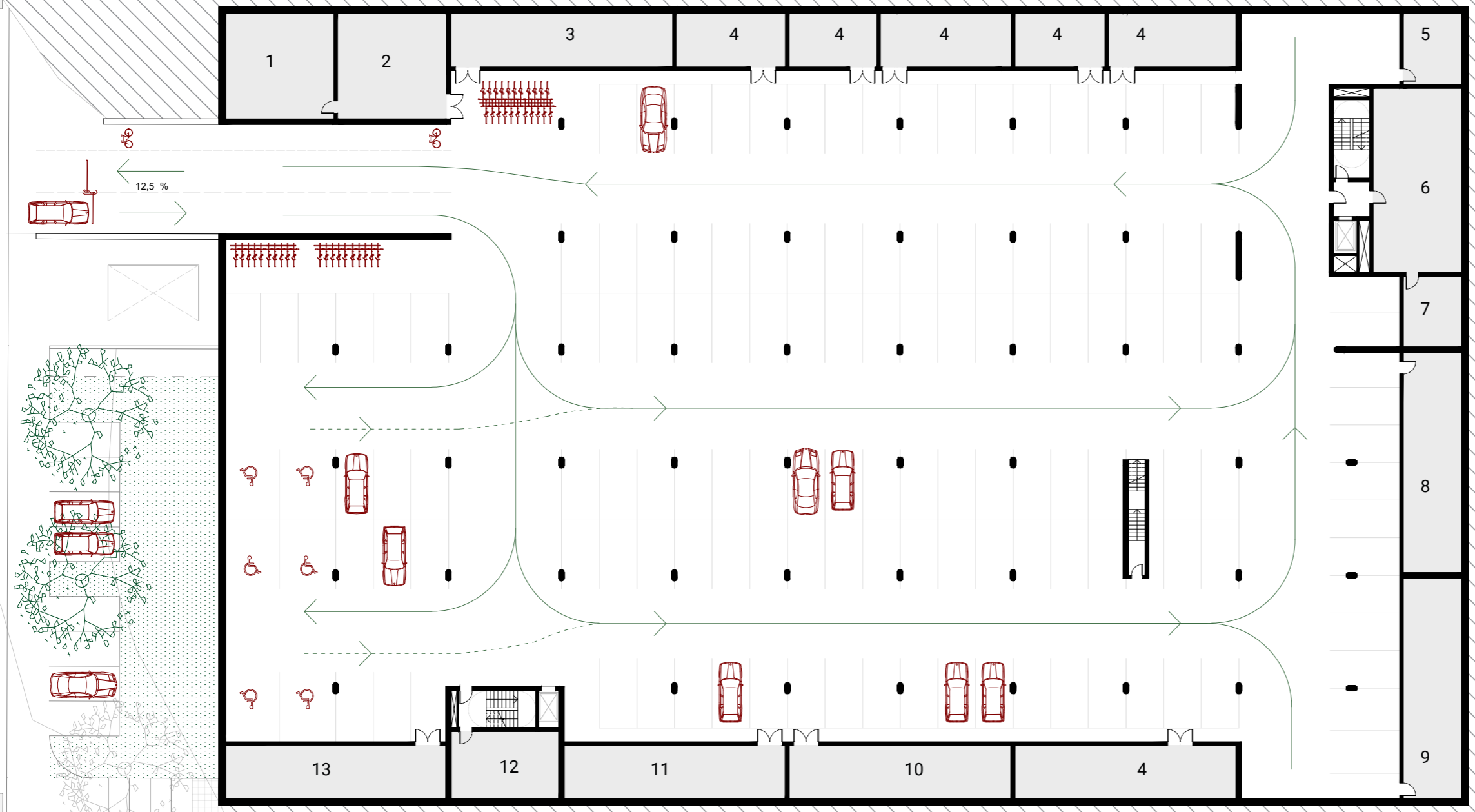
HPP celkem: 17365 m²

- bytový dům
- kulturní centrum - multifunkční sál s barem
- komunitní centrum a coworking
- knihovna
- sportovní centrum
- pronájem
- podzemní garáže a technické místnosti
- komunikační jádro

- 1 ZPEVNĚNÉ NÁMĚSTÍ S TRHY
- 2 VODNÍ PRVEK
- 3 PŘEDPROSTOR PRONÁJMU SE SOCHOU RAKA
- 4 STINNÉ NÁMĚSTÍ
- 5 POBYTOVÉ SCHODIŠTĚ SE ZÁHONY KOMUNITNÍHO CENTRA
- 6 SOCHA VZCHUDOPLAVCE
- 7 PŘEDPROSTOR KNIHOVNY SE SOCHOU SLUNCE
- 8 PĚŠÍ ZÓNA
- 9 WORKOUTOVÉ HRŠTĚ
- 10 SKLUZAVKOVÁ DRÁHA

- 1 SHZ
- 2 STROJOVNA
- 3 NÁHRADNÍ ENERGETICKÉ ZDROJE
- 4 SKLAD PRONÁJMU
- 5 KOLÁRNA BYTOVÉHO DOMU
- 6 TECHNICKÁ MÍSTNOST BYTOVÉHO DOMU
- 7 STROJOVNA BYTOVÉHO DOMU
- 8 TECHNICKÁ MÍSTNOST KULTURNÍHO SÁLU
- 9 SKLAD A TECHNICKÁ MÍSTNOST BARU
- 10 SKLAD KNIHOVNY
- 11 TECHNICKÁ MÍSTNOST KNIHOVNA
- 12 PROVOZNÍ MÍSTNOST
- 13 TECHNICKÁ MÍSTNOST SPORTOVNÍHO CENTRA

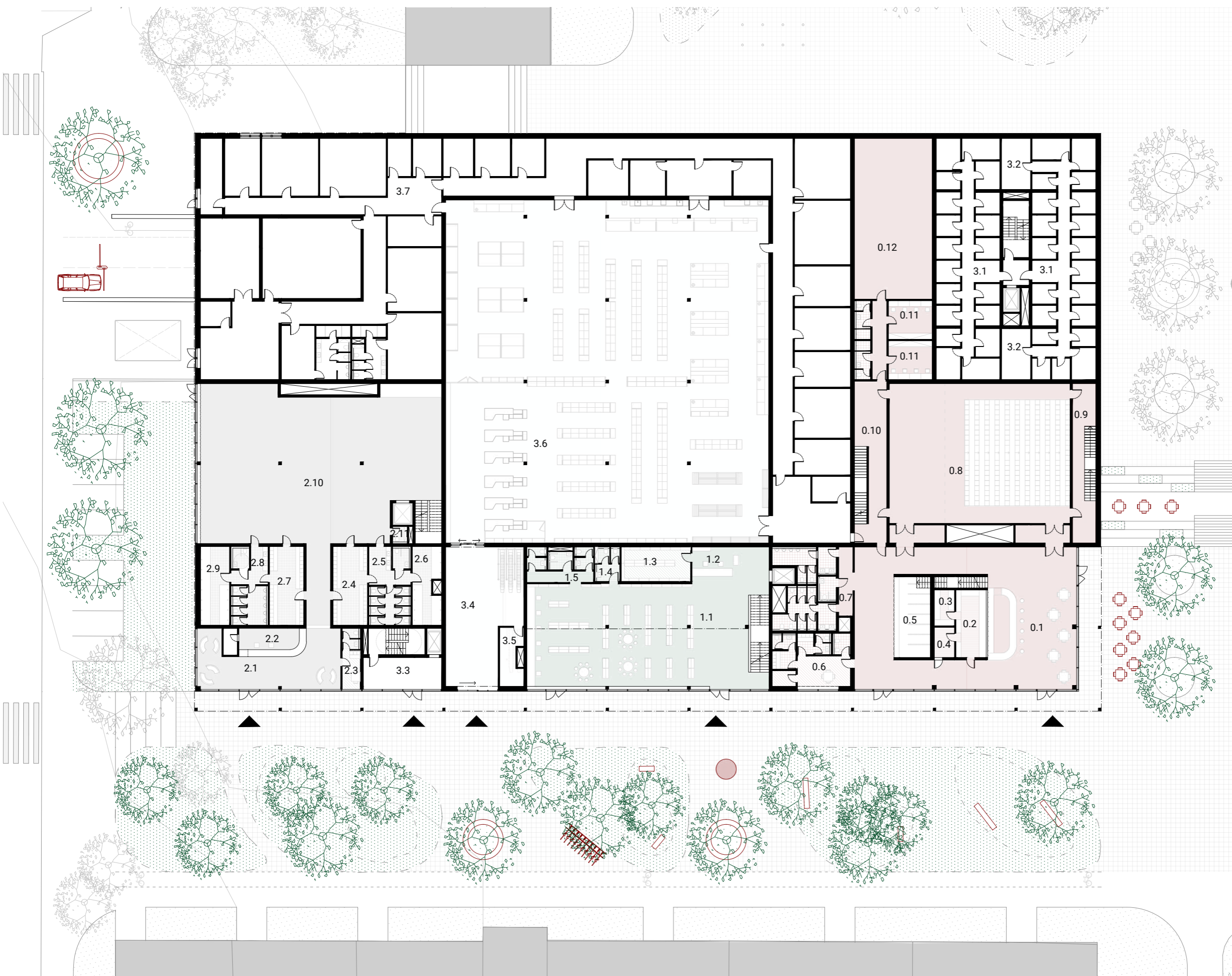

navrženo/nepostaveno²

diplomová práce KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

- 0.1 FOYER/BAR/BISTRO
- 0.2 KUCHYNĚ
- 0.3 SKLAD KUCHYNĚ
- 0.4 ODPADY
- 0.5 ŠATNA
- 0.6 ZÁZEMÍ PROVOZU (ŠATNY, TOALETY, ÚKLIDOVÁ MÍSTNOST, DENNÍ MÍSTNOST, SKLAD)
- 0.7 TOALETY
- 0.8 MULTIFUNKČNÍ SÁL S TELESKOPICKOU TRIBUNOU
- 0.9 PROVOZNÍ KOMUNIKAČNÍ PROSTOR A SKLAD
- 0.10 ZÁKULISNÍ KOMUNIKAČNÍ PROSTOR
- 0.11 ŠATNY ÚČINKUJÍCÍCH
- 0.12 SKLAD MULTIFUNKČNÍHO SÁLU

- 1.1 ODDĚLENÍ KNIHOVNY PRO DOSPĚLÉ
- 1.2 PULT KNIHOVNICE
- 1.3 ARCHIV
- 1.4 ZÁZEMÍ KNIHOVNICE A ÚKLIDOVÁ MÍSTNOST
- 1.5 TOALETY

- 2.1 VSTUPNÍ HALA
- 2.2 RECEPCE
- 2.3 ZÁZEMÍ ZAMĚSTNACŮ
- 2.4 ŠATNA ŽENY
- 2.5 TOALETY ŽENY
- 2.6 SPRCHY ŽENY
- 2.7 ŠATNA MUŽI
- 2.8 TOALETA MUŽI
- 2.9 SPRCHA MUŽI
- 2.10 FITNESS
- 2.11 ÚKLIDOVÁ MÍSTNOST

- 3.1 BYTOVÉ SKLEPY
- 3.2 TECHNICKÁ MÍSTNOST
- 3.3 VÝSTUP Z PODZEMNÍCH GARÁŽÍ
- 3.4 VSTUPNÍ HALA DO SUPERMARKETU
- 3.5 SKLAD VRATNÝCH LAHVÍ
- 3.6 PRODEJNA SUPERMARKETU
- 3.7 PROVOZNÍ PROSTORY SUPERMARKETU

- ZÁDVEŘÍ
- MANIPULAČNÍ PROSTOR
- TECHNICKÁ MÍSTNOST
- PROVOZNÍ SKLAD
- SKLAD VRATNÝCH OBALŮ
- ODPADY
- ŠATNA MUŽI
- HYGIENICKÉ ZÁZEMÍ MUŽI
- ŠATNA ŽENY
- HYGIENICKÉ ZÁZEMÍ ŽENY
- HLAVNÍ SKLAD POTRAVIN
- KANCELÁŘ MANAŽERA
- KANCELÁŘ OPERÁTORA
- TREZOROVNA
- DENNÍ MÍSTNOST
- IT MÍSTNOST
- ELEKTRICKÁ ROZVADOVNA
- SLAD DROGERIE
- WC PRO INVALIDY
- ÚKLID ČISTIČHO STROJE
- SKLAD ČISTÝCH OBALŮ
- PŘÍPRAVNA MAS
- CHLADÍRNA UZENIN
- MYČÍ CENTRUM
- CHLADÍRNA LAHŮDEK
- STROJOVNA UT
- STROJOVNA CHLAZENÍ
- CHLADÍRNA OVOCE
- PŘÍPRAVNA OVOCE
- CHLADÍRNA MASA
- CHLADÍRNA MLÉČNÝCH VÝROBKŮ
- MRAZÍRNA POTRAVIN
- SKLAD A PŘÍPRAVNA PEČIVA

0 2 5 10 20 m

navrženo/nepostaveno²

diplomová práce KAROLÍNA MYŠKOVÁ

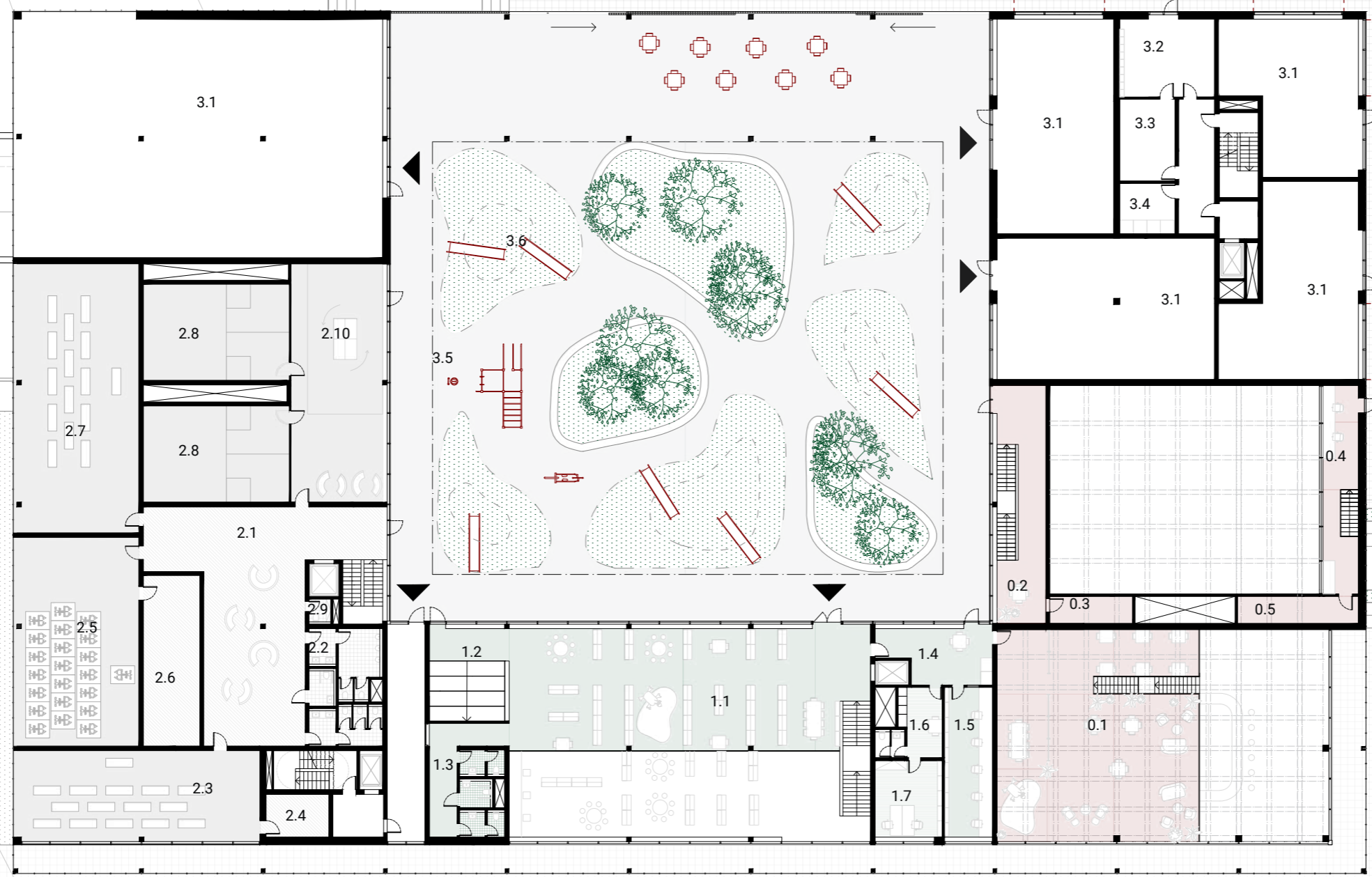
návrh

- 0.1 BAR/BISTRO A VÝSTAVNÍ PROSTOR
- 0.2 SALÓNEK PRO ÚČINKUJÍCÍ
- 0.3 SKLAD
- 0.4 TECHNICKÁ KABINA - SVĚTLO, ZVUK
- 0.5 SKLAD

- 1.1 DĚTSKÉ ODDĚLENÍ KNIHOVNY
- 1.2 ČITÁRNA
- 1.3 TOALETY
- 1.4 OBČERSTVOVACÍ MÍSTOST
- 1.5 STUDOVNA
- 1.6 DENNÍ MÍSTNOST ZAMĚSTNANCŮ, ČAJOVÁ
- 1.7 KUCHYŇKA, TOAleta
- 1.7 KANCELÁŘ KNIHOVNY

- 2.1 POBYTOVÁ CHODBA/ČEKÁRNA
- 2.2 TOALETY
- 2.3 MULTIFUNKČNÍ TĚLOCVIČNA
- 2.4 SKLAD
- 2.5 SPINNINGOVÁ TĚLOCVIČNA
- 2.6 SKLAD
- 2.7 TANEČNÍ TĚLOCVIČNA
- 2.8 SQUASH
- 2.9 ÚKLIDOVÁ MÍSTNOST
- 2.10 STOLNÍ TENIS

- 3.1 PRONÁJEM
- 3.2 VSTUP DO BYTOVÉHO DOMU
- 3.3 KOČÁRKÁRNA
- 3.4 ODPADY
- 3.5 WORKOUTOVÉ HŘIŠTĚ
- 3.6 SKLUZAVKOVÁ DRÁHA

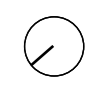

0 2 5 10 20 m

navrženo/nepostaveno²

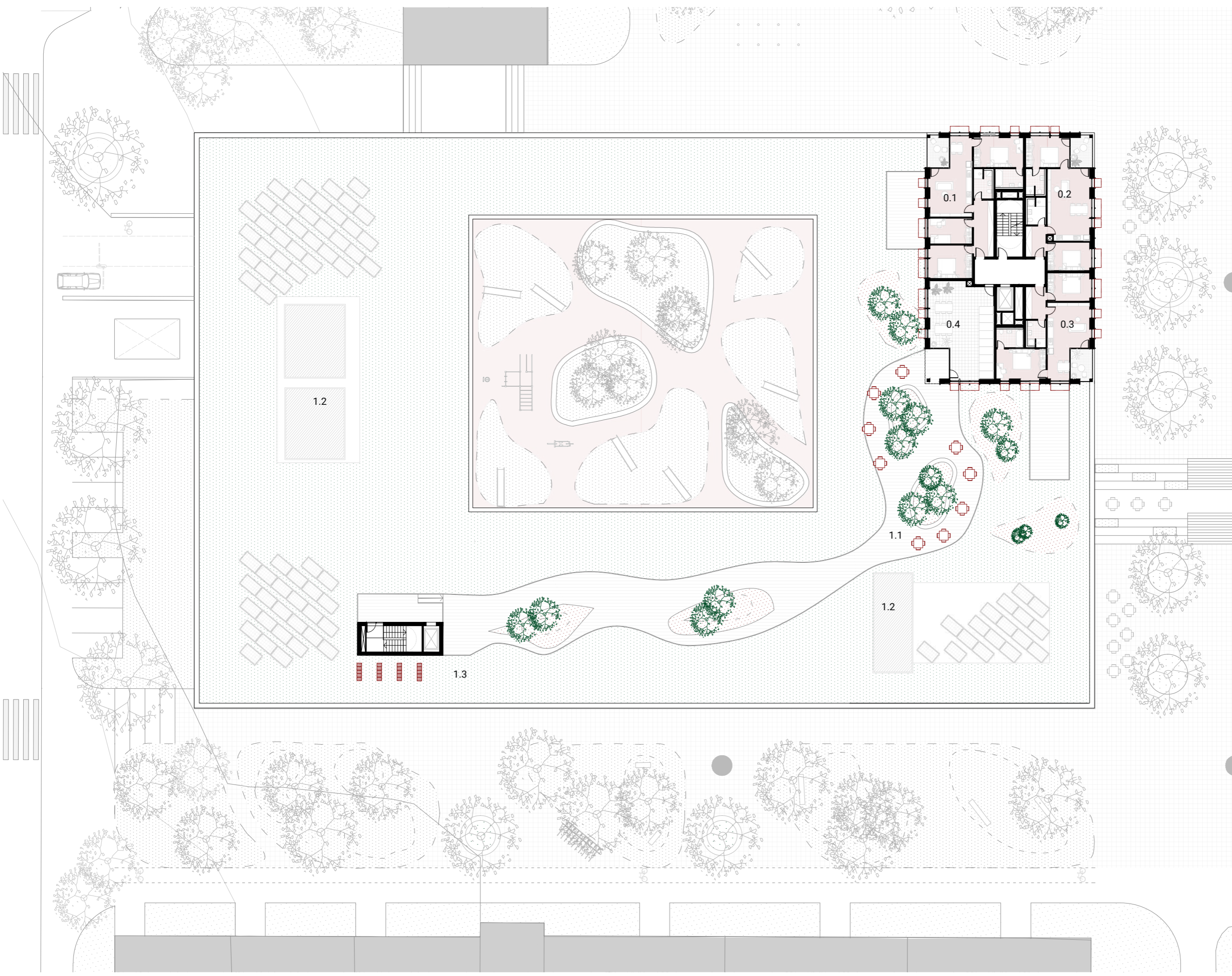
diplomová práce KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

- 0.1 4KK S TERASOU
- 0.2 3KK
- 0.3 3KK S TERASOU
- 0.4 SPOLEČENSKÁ MÍSTNOST

- 1.1 SPOLČNÁ TERASA BYTOVÉHO DOMU
- 1.2 VZDUCHOTECHNIKA
- 1.3 VČELÍ ÚLY

0 2 5 10 20 m

navrženo/nepostaveno²

diplomová práce KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

2KK
53,2 m² + 6,7m²

3KK
70,75 m² + 6,7m²

3KK
72,9 m² + 6,7m²

4KK
90,8 m² + 6,7m²

Bytový dům

počet bytů: 35

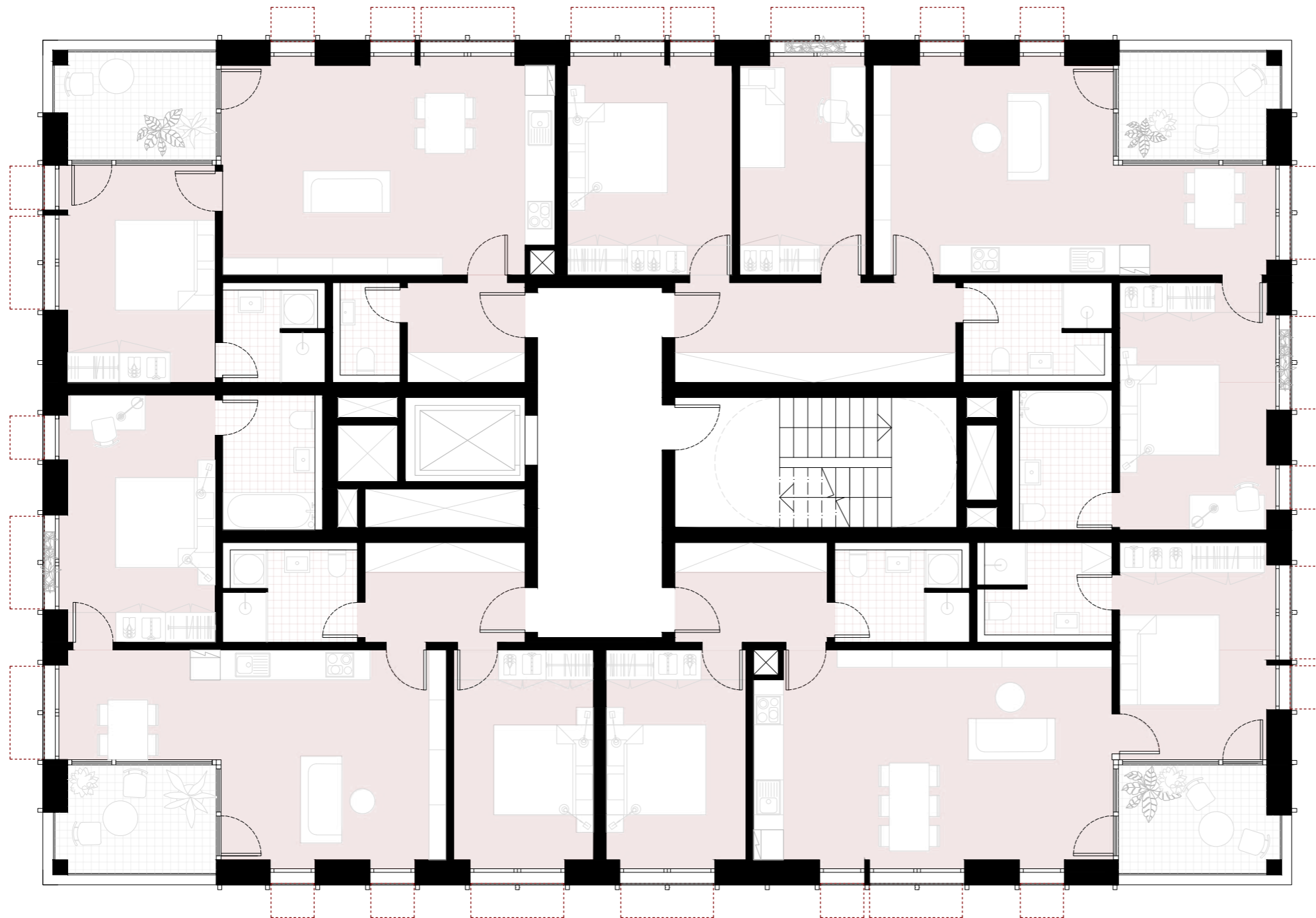
2KK: 8 bytů

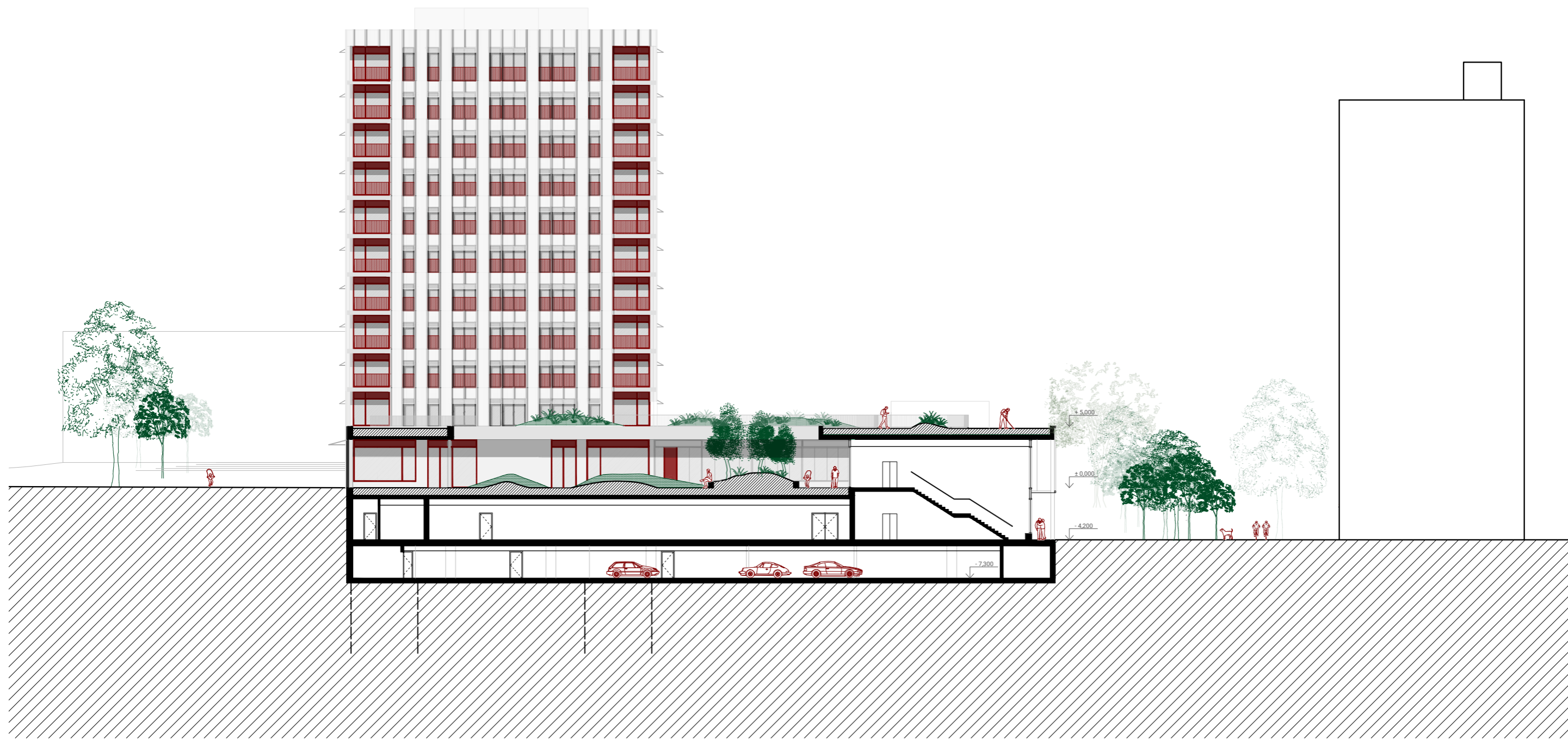
3KK: 20 bytů

4KK: 11 bytů

Součástí bytového domu je i
střešní terasa polyfunkčního domu
a sklepy v úrovni 1NP. V rámci
koncepce počítám s částečným
rozdělením střešy na menší sou-
kromé plochy určené konkrétním
vlastníkům bytů.

Bytový dům čítá 8 typických podlaží
a v horních dvou poschodích se
vyskytují mezonetové byty.

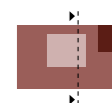
0 2 5 10 20 m

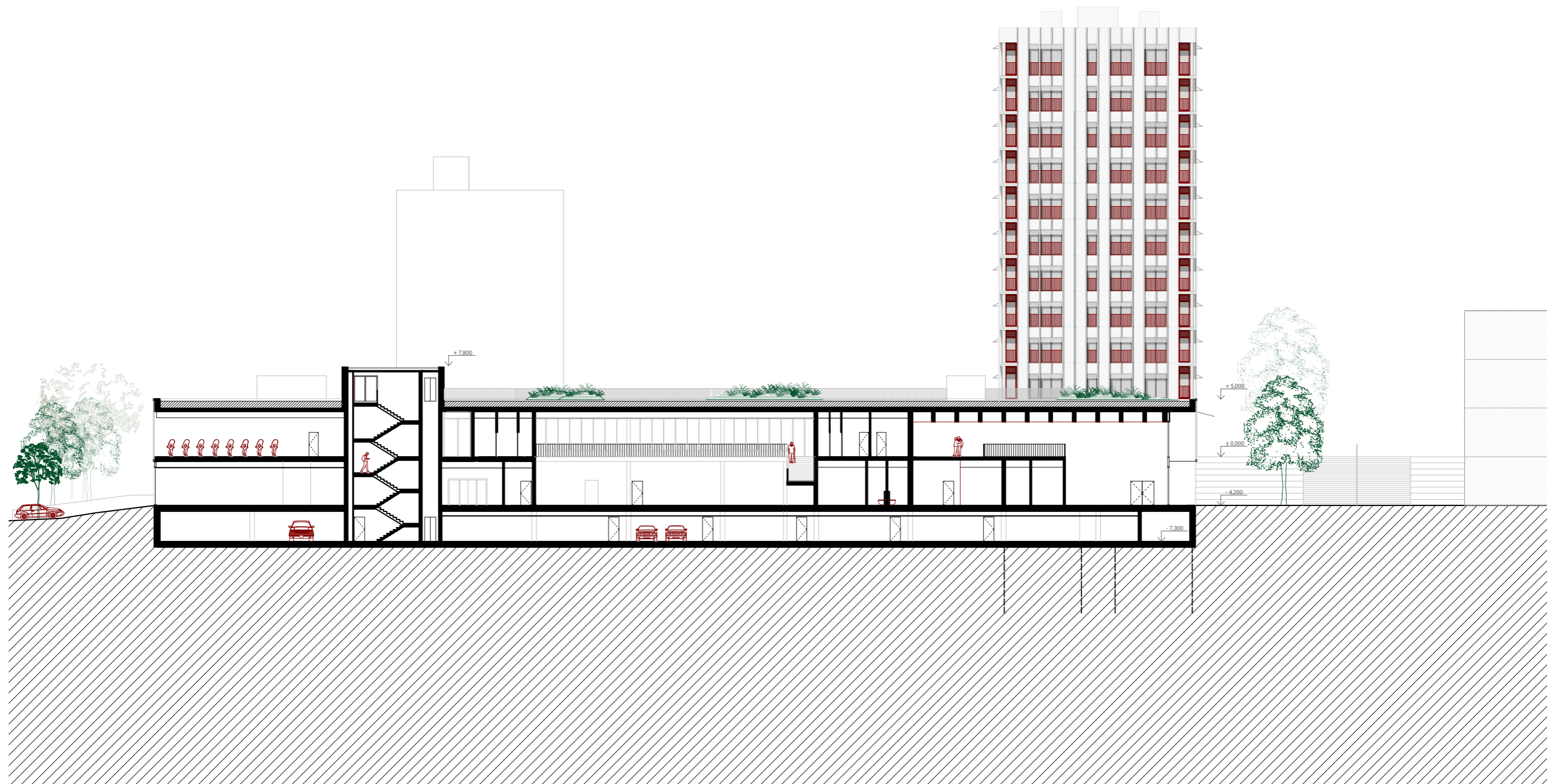
navrženo/nepostaveno²

diplomová práce

KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

0 2 5 10 20 m

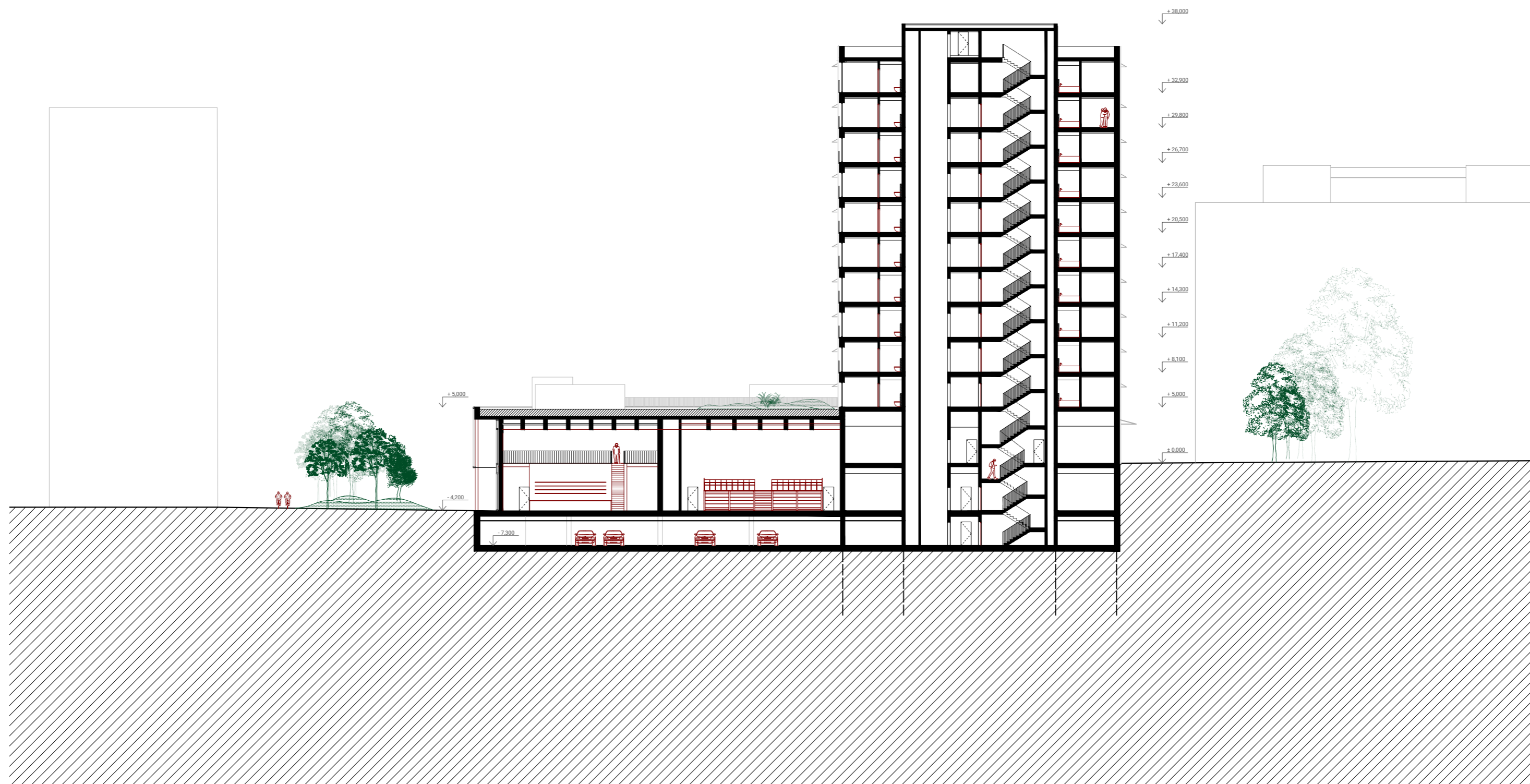
navrženo/nepostaveno²

diplomová práce

KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

0 2 5 10 20 m

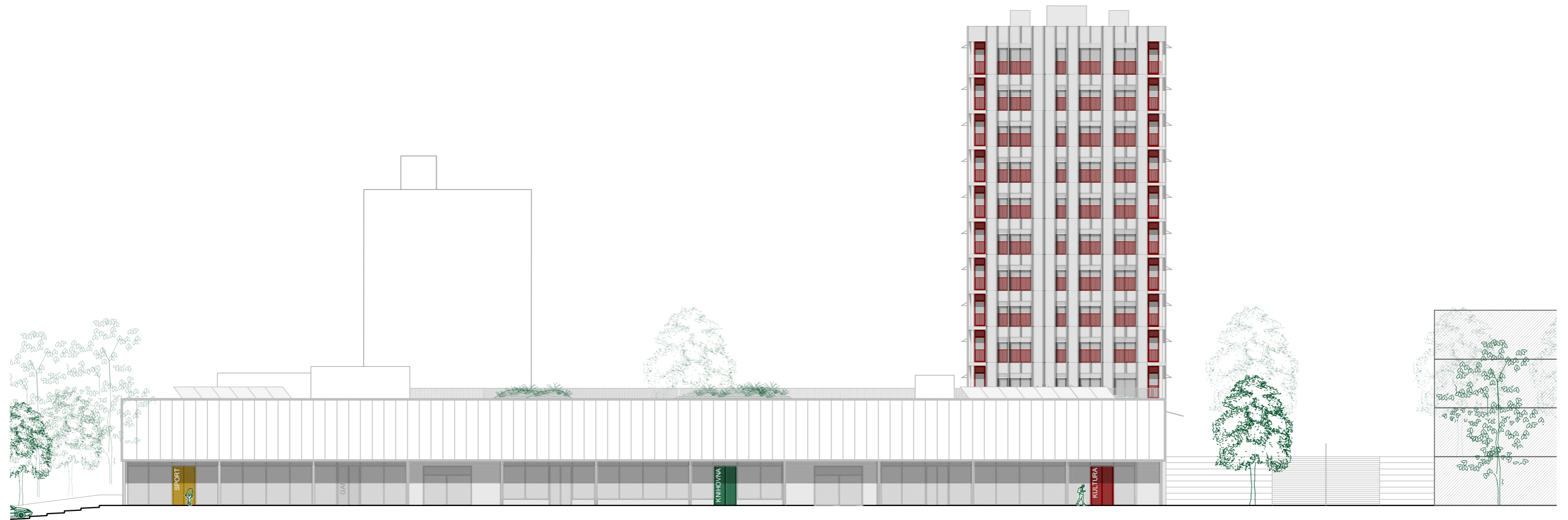
navrženo/nepostaveno²

diplomová práce

KAROLÍNA MÝŠKOVÁ

návrh

0 2 5 10 20 m

navrženo/nepostaveno²

diplová práce

KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

0 2 5 10 20 m

navrženo/nepostaveno²

diplomová práce

KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

0 2 5 10 20 m

navrženo/nepostaveno²

diplomová práce

KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

0 2 5 10 20 m

navrženo/nepostaveno²

diplomová práce

KAROLÍNA MYŠKOVÁ

návrh

Konstrukční a materiálové řešení

Nosná konstrukce je navržena jako kombinovaný železobetonový nosný systém. Fasáda se skládá z lehkých obvodových plášťů. Postup výstavby lehkého obvodového pláště je obdobný jako při výstavbě paneláků - bude vyrůstat pod ramenem jeřábu. Jelikož je sídliště materiálově monotónní, přicházím s materiálem, který je zde nový, ale zároveň respektuje jak orientační systém od Jiřího Rathouského, tak charakter sídliště. Zároveň vstupuji do pestrobarevného prostředí zateplených paneláků s jednotným charakterem budovy.

Budova je v orientačním systému označena jako neutrální, tudíž bez barevné specifikace. Jelikož zde ale přidávám bytový dům na území, kterému je určena červená, rozhodla jsem se sokl domu zachovat neutrální a bytový dům zařadit do poloviny sídliště pojmenované Země.

Bytový dům je opláštěn stříbrným eloxovým hliníkovým pláštěm s červenými prvky na zábradlí a rámech oken balkonů. Horizontální část má v úrovni 2NP plášť z mléčného skla, který je směrem do pěší zóny předsažený a v interiéru knihovny, kulturního centra a centra sportu vytváří rozptýlené a tlumené světlo. Vstupy jsou barevně oddělené a jsou zde aplikované barvy orientačního systému sídliště. Ve vztahu k ulici má dům charakter "vitríny", která láká kolemjdoucí jít dovnitř a je tak protikladem málo "dřevému" panelovému domu.

Na veřejných prostranstvích pracuji s dlažbou z rebetongu, která je z recyklovaného betonu z bývalé budovy OC Chrpa.

závěrem

Pro výběr tématu sídliště bylo stěžejní, že se jedná o téma, se kterým se často setkávám. Z edukativního hlediska mě zajímalo, k čemu se v návrhu dostanu. Během navrhování mě překvapilo, jak rozsáhlé jsou urbánní struktury sídliště pro jednotlivé objekty a jak výrazně panelové domy již definují možnosti a potenciál prostoru.

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

Architektura a urbanismus

jméno a příjmení: Karolína Myšková

datum narození: 13.8.1997

akademický rok / semestr: LS 2023/2024

obor: architektura a urbanismus

ústav: Ústav navrhování II

vedoucí diplomové práce: Ing.arch. Štěpán Valouch a Ing.arch. Jan Stibral

téma diplomové práce: PLOCHA – lokální centrum na sídlišti

viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

V plánech Jižního města II bylo i kulturní, sportovní a sociální centrum mezi Horními Roztyly a Horními Kunraticemi. Toto centrum nebylo postaveno, a tak sídliště Horní Roztyly, které bylo postaveno později než Horní Kunratice, chybí občanská vybavenost. Cílem diplomové práce bude v sídlení jednotce navrhnout a zrekonstruovat centrum sídliště.

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

V rámci diplomové práce bude navržena chybějící občanskou vybavenost, tj. kulturní a komunitní centrum, potažmo knihovna a prostor pro střetávání obyvatel sídliště Horní Roztyly. Bude se pracovat s lokalitou Obchodního centra Chrupa a Pošepného náměstí. V rámci centra bude vyřešený i navazující parter a vztahy k okolí.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

Analytická část

Širší vztahy

Situace návrhu

Púdorysy

Řezy

Pohledy

Vizualizace

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu

Portfolio, Plachta, Model

Datum a podpis studenta 12.2.2024

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

12/2/24 Kruy

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Karolína Myšková
AR 2023/2024, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) NAVRŽENO/NEPOSTAVENO²

(AJ) DESIGNED/UNBUILT²

JAZYK PRÁCE: ČEŠTINA

Vedoucí práce: Ing. arch. Štěpán Valouch a Ing. arch. Jan Stibral
Oponent práce: Ústav: 15128
Ing arch. Lukáš Ehl

Klíčová slova (česká): polyfunkční dům, sídliště, lokální centrum, náměstí, kulturní centrum, knihovna

Anotace (česká): Tématem mé diplomové práce je návrh polyfunkčního domu na sídlišti Jižní Město II a jeho doplnění o kulturní a komunitní funkci. Tyto funkce byly původně navrženy na pozemku dnešního Obchodního centra (OC) Westfield Chodov. Po sametové revoluci se však plány změnily a místo kulturního centra tam vyrostlo již zmíněné OC Chodov. Ve své práci se věnuji tématu lokálního centra sídliště a jeho vztahu k rozlehlému veřejnému prostranství. Na pozemku se nachází OC Chrupa, které bourám, ale stávající pronájmy zachovávám a doplňuji o funkce knihovny, multifunkčního sálu, komunitního centra a bytového domu. Dále se věnuji veřejným prostranstvím v blízkém okolí domu, konkrétně Pošepného náměstí a pěší zóně.

Anotace (anglická): The topic of my diploma thesis is the design of a multi-functional building on the Jižní Město II housing estate and its completion with a cultural and community function. These functions were initially planned for the site of today's Chodov Shopping Center. However, after the Velvet Revolution, these plans changed, and instead, the aforementioned Chodov Shopping Centre emerged. In my thesis, I focus on the topic of the local center within the housing estate and its relationship with the vast public space. I am demolishing the Chrupa Shopping Center which is located on the site; however, I am retaining the existing leases and enhancing the site with a library, a multi-purpose hall, a community centre, and an apartment building. Additionally, I am concentrating on the public spaces in close proximity to the building, specifically Pošepného náměstí and the pedestrian zone.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 24.05.2024

podpis autora-diplomanta

Poděkování

Ráda bych poděkovala Štěpánovi a Honzovi za vedení diplomové práce, jejich cenné rady a hlavně jejich přístup, který byl vždy povzbuzující a motivující.

Také děkuji i ostatním konzultantům, za ochotu mi pomoci dovést projekt k co nejlepšímu konci.

Dále bych ráda poděkovala svým přátelům, spolubydlícím a rodině za neustálé dodávání síly a objemutí a pomoc v nelehkých chvílích.

Děkuji i mým kamarádům a kamarádkám ze školy. Bylo to bájo.

